

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

PROBLEMELE VIETEI BANCARE

Este sau nu, necesară fuzionarea băncilor românești din Ardeal?

de: TRAIAN CHIRILĂ

O problemă care a preocupat în timpul din urmă viața economică și financiară ardeleană, este aceea a asanării băncilor românești din Ardeal ajunse în impas. D. ministru Virgil Madgearu, specialistul economist al guvernului cu spiritul său infentiv care îl caracterizează a sugerat ideea unei asanări a băncilor ardelenice prin fuzionare, creind din toate acele instituțiuni financiare mai mici ardelenice 2 sau 3 bănci mari puternice, sănătoase, Statul acordându-le acestor instituțiuni astfel create un puternic ajutor bănesc, cari la rândul lor ar continua, de sigur cu mai mult succes, opera băncilor populare românești din Ardeal, ajunse astăzi în faliment.

Am scris în mai multe rânduri în coloanele acestui ziar despre această fuzionare a băncilor românești din Ardeal; ceiace regretăm însă și prevedem este faptul, că ideea lansată de d. Madgearu cu atâta elan, a sucombat în forma ei embrionară, rămânând o utopie, pe de o parte din cauza neînțelegerii și opunerii băncilor interesate, pe de altă parte din cauza guvernului, care înțelege să emane idei, în cele mai multe cazuri pentru realizarea lor, lipsindu-i energia necesară. Astfel a fost și cu chestia fuzionării băncilor din Ardeal.

Aruncând o reprivire asupra celor nouă luni de activitate a acestor bănci ardelenice în anul 1930, cu îngrijorare trebuie să constatăm, că situația acestora cu nimic nu s'a îmbunătățit, ba chiar din lipsa unui program bine stabilit și din cauza cazurilor prea de se, Statul care de acord cu Banca Națională s'au angajat pentru asanarea băncilor nevoiase, astăzi nu mai este în situația de a da o mână de ajutor la timp și la toate locurile de unde i-se solicită aceste ajutoare. Astfel dacă în

cel mai scurt timp nu intervine o radicală programă de asanare a acestora, bilanțul anului 1930 îl vom încheia cu un număr de falimente, sporit cu acela al mai multora dintre aceste bănci.

Nu trebuie să fim pesimiști și nici măcar specialiști ca să prevedem acest adevăr.

Nu exagerăm când afirmăm că, dintre cele cca 100 institute bancare înscrise în „Solidaritatea” și cari funcționează pe teritoriul Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului nu întrece cifra de 10 numărul instituțiilor bancare românești, cari ar putea face excepție din colecția băncilor ajunse în halul despre care am scris mai sus.

Care ar fi remediu? O eșire la liman, nu întrevădem decât prin

1. Acordarea unui sprijin real din partea Statului și Băncii Naționale a României prin preluarea grabnică a portofoliilor imobilizate ale acestor bănci și deschiderea de noi credite prin majorarea reesconturilor;

2. Fuzionarea după necesitate în două sau trei institute mari a acestor bănci, cari din cauza resurselor limitate nu mai pot face față condițiilor financiare și bancare grele de astăzi și nici concurenței băncilor, cari au la spatele lor capital străin, care penetrează tot mai mult prin instituțiuni-

le ungurești și săsești în aceste provincii.

Nu suntem împotriva capitalului străin, trebuie însă să constatăm cu regret, că nici chiar cele mai mari instituțiuni financiare românești, — afară de câteva cazuri izolate, — nu se pot mândri de o colaborare mai sgomotoasă în infiltrarea și aducerea capitalului străin prin a lor intervenție aici la noi în țară.

Fuzionarea băncilor ardelenice ne-o închipuim, fie sub patronajul și firma actualelor bănci mari din Ardeal, fie prin contopirea și înființarea a noi instituțiuni puternice cu capital social mare de cel puțin 4—500 milioane, sau chiar și mai mult.

Astfel băncile s'ar putea contop. după regiuni, acolo unde găsim instituțiuni puternice, cum de exemplu este „Albina” din Sibiu, „Banca Centrală” din Cluj, iar în celelalte regiuni contopindu-se în 1 sau 2 instituțiuni; în Arad sau în Timișoara o bancă așa numită „Banca de Vest”, după cum era proiectată, prin fuzionarea băncilor „Timișiana” și „Victoria”, și alte mici instituțiuni bănețene, la Oradea „Bihoareana” și în Satu-Mare unde avem instituțiuni ca și „Casa Noastră”, care este una dintre cele mai bune instituțiuni din nordul Ardealului, în Brașov și regiune în jurul băncii „Cetatea”, dându-li-se acestor noi formațiuni de bancă o deosebită amplorare, numai astfel putându-se da o definitivă soluție crizei bancare din Ardeal. Natural, că aceste chestiunea fiind de natură foarte complicată, Statul trebuie să impună acest lucru cu toată energia și să înfrângă fără excepție toate opunerile

de ordin local și personal, cari s'ar ivi ca impedimente în executarea unui program întocmit cu cea mai perfectă serupulozitate.

3. Instituirea unui organ al tuturor băncilor din Ardeal, Banat și Crișana și obligarea intrării ca membru a tuturor instituțiilor financiare, fie românești fie ungurești, fie săsești, organ care în formă de sindicat sau federațiune, ar funcționa pe lângă controlul Băncii Naționale și al Statului. Contopirea în acest sindicat al băncilor din Ardeal și Banat a celor 3 sindicate, „Solidaritatea”, Uniunea Băncilor Săsești, precum și a Sindicatului bancar maghiar.

Aceasta pentru ușurarea controlului, Banca Națională, neacordând reescont sau orice sprijin financiar decât băncilor membre ale acestui sindicat. Prin statutele sindicatului se va putea reglementa funcționarea băncilor membre și se va putea controla gestiunea lor, evitând astfel cazurile de imobilizări, insolvențe și falimente fatale în perioade de criză economică similară aceleia de astăzi, în lipsa acestui control și a responsabilității nelimitate. Prin înființarea unui organ de control similar și prin răspunderea colectivă și reciprocă a băncilor membrele din acest sindicat, se vor putea combate orice aberațiuni și preveni orice eventualități de natură critică.

Acestea sunt cele trei condiții principale dela cari pornind, s'ar putea asana nu numai situația băncilor românești ardelenice, dar s'ar putea soluționa alte probleme importante de ordin economic și financiar național, cari derivă toate dela o funcționare perfectă și solidă a tuturor instituțiilor financiare bancare din țară, cari în concernul economic al țării joacă un deosebit rol, căruia guvernele de totdeauna vor trebui să-i dea importanța ce i-se cuvine.

Meritul va fi al aceluia, dela cine va porni inițiativa, iar succesul depinde de felul cum cei competenți vor înțelege să soluționeze această problemă de importanță desăvârșită a vieții noastre economice și financiare.

Amerika komoly gazdasági válság előtt

Newyorkból jelentik: Roosevelt kormányzó a Newyork állambeli Albanyban mondott beszédében kijelentette, hogy Newyork állam nagy válságnak áll a küszöbén. A nyomor óriási és a munkanélküliség egyre emelkedik. Ennek következtében a népjóléti célokat szolgáló tétéleket fel kell emelni, mivel a rendelkezésre álló összegek már majdnem teljesen

kimerültek.

Az esethen, ha a válságos helyzet még jobban kiéleződne, ugy a kaszárnyákat kivétel nélkül a hajléktalanok rendelkezésére kell bocsátani. — Newyorkból érkező jelentések szerint Chicago város pénztára megint kiürült. Szeptemberre még csak a rendőrség és a tűzoltóság kapták meg fizetéseiket.

Cum plătesc spiritul fabricile de oțet

Instrucțiunile Ministerului de Finanțe

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular administrațiilor financiare prin care li se face cunoscut că în urma rezoluției dlui ministru Ministerul de finanțe acordă termen până la 1 Ianuarie 1930, tuturor fabricilor de oțet, de a plăti pentru spiritul ce-l denaturează numai câte lei 3.75 pe grad decaltru și 5 lei pe litru taxa de denaturare urmând însă ca în acest timp fabricile exploatate de proprietari, adică acei cari au terenul și clădirile în proprietatea lor și ofere Ministerului garanții ipotecare, iar cele arendate serisori de garanție din partea băncilor recunoscute de Minister.

În consecință, se va permite ca spiritul scos din fabricile de spirit să fie taxat cu taxele menționate mai sus, și se va atrage în același timp atenția fabricanților de oțet, că termenul acordat este ultimul și că dacă în acest interval de trei luni nu se ia garanțiile cerute, Ministerul la 1 Ianuarie 1931 va acorda spirit acestor fabrici, însă cu taxa de 8.75 lei.

Bursa din Cluj recunoscută în străinătate

Bursa din Cluj a început să fie recunoscută de către bursele străine, cari se interesează de tranzacțiunile și prețurile de aici.

Îndeosebi încheierile dela bursa din Cluj sunt dătoare de ton atât la bursa din Budapesta cât și în alte centre.

Interesul străinătății față de bursa clujană e în plină creștere. Părerile optimiste, exprimate de unii într-o vreme când tranzacțiunile de cereale stagnau și la cele mai importante și vechi burse de cereale din Europa, — s'au dovedit a fi neîndreptățite.

Prețul de vânzare al spiritului

Prețul de vânzare fără taxele de consumație la spiritul din cereale, spiritul din vin, țuica și rachiurile naturale a fost fixat după cum urmează:

Spiritul de cereale. lei 2.40 de gr. dal.

Spiritul din vin lei 13 gr. dal.

Țuica și rachiurile naturale lei 13, de gr. dal.

Aceste prețuri au fost fixate pe timp de trei luni, dela 1 Octombrie 1930, la 1 Ianuarie 1931.

Calculul asupra taxelor de 5 la sută și 25 la sută ad-valorem, se va face asupra totalului ce rezultă din prețurile stabilite cum și taxa de denaturare, acolo unde va fi cazul.

O nouă bancă în Cluj

Noul institut financiar va avea director pe dl Dr. Samoila Keller, înființându-se cu un capital social de 5 milioane

În Cluj se înființează un nou institut bancar, inițiat de dl Dr. Samoila Keller, director de bancă în Șimleul Silvaniei și latifundier, care

contemplează capitalul băncii la 5 milioane lei.

În acest scop s'a cumpărat dela dl Iacob Schwartz, în Piața Cuza-Vodă o casă cu 4 milioane lei.

Dl Keller a primit obție și pentru partea din spre dos a intravilanului, pentru care a acordat un avans de prioritate în suma de 2,700.000 lei și în care gherește să-și instaleze o întreprindere de vân-

zare și reparare și garaj de automobile,

după ce va primi reprezentanța firmei de automobile din streinătate, cu care urmează tratative în acest scop.

Este interesant, că și Camera de Comerț din Cluj a urmat tratative pentru cumpărarea intravilanului dlui Schwartz, dar în urma tranzacțiunii realizată de dl Dr. Keller,

Camera de Comerț va fi nevoită să-și caute alt intravilan,

pentru a-și construi noul palat plănuț.

60 kilométer hosszúságu földgázvezetéket fektet le Marosvásárhelyen az U. E. G.

Az ipari vezetékek után a háztartási vezetékeket helyezik el

Pár héttel ezelőtt fogtak hozzá a földgáz bevezetéséhez Marosvásárhelyen és a munkálatok máris szép eredményeket mutatnak. A város főbb uccáin már lefektették az ipari vezetékeket, most már a Főtéren hangzik fel az aszfalttörő gép fűrésa hangja és nemsokára az UEG földgáz társaság, amely az összes munkálatokat végzi, a város legfontosabb helyein mindenhol elhelyezi a földgázcsöveket.

Az ipari vezetékek elhelyezése után

a háztartási vezetékeket helyezi el a földgáz társaság. Az UEG a várossal kötött szerződés szerint 60 kilométer hosszúságban hálózza be vezetékeivel Marosvásárhelyt és a jövő év júniusáig mintegy 25 kilométeres hosszúságban vezeti a földgázot.

A földgáz társaság a vezetékek közti kapcsolatok kiépítésével egy meggyesi mérnök-vállalkozót bízott meg, aki a napokban már meg is érkezik Marosvásárhelyre, hogy munkálatait megkezdje.

In Agnita se vând stejari în valoare de aproape cinci milioane

În ziua de 10 Noembrie 1930. orele 10, în localul primăriei comunei Agnita, județul Târnava-Mare, se va vinde în licitație publică 8753 bucăți stejari aflați pe islazul comunal.

Valoarea estimată și prețul strigării este de lei: 4.673,570.

Garanția este de 5 la sută din prețul de strigare.

Vânzarea se face cu respectarea dispozițiilor art. 88—110 din legea contabilității publice, cu oferte închise și sigilate.

Condițiunile de licitație se pot vedea în orele oficiale la primăria comunală și la Ocolul silvic din Agnita.

Deschiderea bursei de mărfuri din Oradea

Dl. Paximade ales președinte al comitetului, iar dl. Popper președinte al bursei

Zilele aceste a avut loc în sala festivă a Halei comerciale din Oradea adunarea generală a bursei de mărfuri și efecte.

Sedința a fost prezidată de dl. Paximade președintele comisiei interimare a acestei instituții, iar guvernul a fost repre-

zentat prin d. Ioachim Marta comisar guvernial. După evăntarea festivă d. Paximade propune apoi alegerea alor doi secretari ad hoc în persoana dlor dr. Ioan Pop secretarul general al Camerei de comerț și dr. Ioan Fried avocat. Adunarea generală primește.

Se constată că printre membri bursei figurează

industriași din Oradea, Cluj, Satu-Mare, Carei, Arad, Budapesta, etc.

în număr de 150.

D. dr. Ioan Pop citește statutul bursei. Adunarea generală votează statutele prin aclamare. Se purcede apoi la alegerea președintelui, a comitetului și a comisiei de arbitri. Luând cuvântul d. Popper mulțumește pentru onoarea ce i s'a făcut și promite că va munci cu râvnă pentru prosperarea acestei instituții.

Astfel se alege președinte al comitetului dl Alexandru Paximade, iar al bursei de mărfuri dl. Acos Popper.

Deasemenea d. Farkas, președintele Halei mulțumește dlui primar A. Lazar și dlor deputați cari au muncit pentru înființarea bursei.

Deschiderea bursei va avea loc înainte de 1 Noembrie a. c.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

Pregătirea congresului comercianților

Consfătuirea dela „Sfatul Negustoresc“

Pentru pregătirea congresului pe care comercianții din toată țara îl vor ține în Capitală Duminecă 2 Noembrie, a avut loc Miercuri o consfătuire la sediul „Sfatului Negustoresc“.

Adunarea a luat rezoluțiunea de a da o mare dezvoltare în congres următoarelor puncte:

Iniințarea patentei fixe;
Legea drumurilor;
Anularea urmărilor începute pentru prestațiile întârziate;

Sistarea urmăririi rămășițelor din cifra de afaceri și desființarea acestei taxe pentru micii industriași;

Desființarea taxei pe contractele de locațiune;

Reducerea taxei brevetelor; Unificarea brevetelor rurale cu cele urbane.

Congresul va lua apoi hotăriri în ce privește scumpetea și difilcutățile de transport pe C. F. R. precum și alte chestiuni de interes economic.

S'a hotărât convocarea unei noi adunări pentru alegerea delegațiilor cari să participe la congresele de județ din ziua de 19 crt.

Japánban leszállították a kamatlábat

Tokióból jelentik: A japán jegybank 0.37 százalékkal 0.11 százalékra mérsékelte a hivataltos leszállított kamatlábat.

Fondat: 1823.

Fondat: 1823.

BARCELONA 1929. Distingțiunea cea mai înaltă: Diplomă de onoare.

Fabricile de postav și țesături de modă din Brașov

Wilhelm Scherg & Cie S. A.

recomandă produsele lor apreciate de stoffe de modă pentru domni și dame

cari în privința execuției lor excelentă, de prima clasă nu rămân în nici un fel în urma celor mai bune produse străine.

Un cod al titlurilor de credit

România a adoptat principiile stabilite în conferința dela Geneva

Consiliul Legislativ a dat aviz favorabil pentru aderarea României la convențiunile întocmite în vara aceasta la Geneva, privitoare la:

o lege uniformă asupra cambiei; o lege pentru rezolvarea conflictelor de legi în materie cambială și o lege asupra timbrului în materie cambială.

Regulamentul uniform asupra cekului întocmit de comitetul de experți tehnici în materie de cambie și cek ai Societății Națiunilor, nu a fost luat în discuție în vara aceasta, la Geneva, discuțiunea urmând să aibă loc în sesiunea din Ianuarie.

Statele au fost rugate însă să răspundă la un chestionar privind

principalele probleme în materie de cek,

răspunsuri ce vor trebui date până la 15 Octombrie curent.

Consiliul Legislativ, a modificat proiectul titlurilor de credit depus în parlament pentru a face din el, mai multe legi speciale, cari împreună, vor forma un cod al titlurilor de credit.

Soluțiunea aceasta a fost dictată de faptul primirei întocmai a convențiunilor dela Geneva în materie cambială cari au fost puse la punct în ce privește rezervele pe cari statele contractante le pot face. In consecință,

în viitoarea legislație națională română, materia

cambiei va fi reglementată,

chiar în ce privește numărul articolelor așa cum s'a făcut la Geneva.

Rezoluțiile conferinței dela Geneva

După cum se știe în conferința dela Geneva s'a semnat:

1) O convenție plurilaterală asupra unificării dreptului în materie de cambii și polițe, conținând două anexe: regulamentul uniform în materie cambială, rezervele admise și un protocol.

2) O convenție plurilaterală, destinată a regula oarecari conflicte de legi în materie cambială, cu un protocol.

3) O convenție plurilaterală relativ la taxele de timbru în materie cambială, cu un protocol.

4) Actul final al conferinței coprinzând și o întreagă serie de deziderate referitoare la viitoarea conferință asupra unificării dreptului în materie de cekuri care se va ține la Geneva în cursul luni Ianuarie 1931.

Douăzeci și două dintre statele participante la conferință au semnat toate aceste patru acte diplomatice.

Opt state nu au semnat, pentru moment, decât actul final al conferinței.

In fine două state n'au semnat pentru moment decât convenția relativă la taxele de timbru în materie cambială și actul final al conferinței.

Convenția relativă la taxele de timbru și cecuri

Această convenție extrem de scurtă conține în fapt un singur articol și regulează câteva probleme de taxe și timbru în raporturile lor cu cambii și polițe.

Iată acest articol:

„Părțile contractante își iau angajamentul să-și modifice legile în sensul că validitatea angajamentelor luate în materie de cambii și polițe, sau exercitarea drepturilor ce decurg din acestea să nu poată fi subordonate observării dispozițiilor asupra timbrului.

Puterile contractante vor putea cu toate acestea să suspende exercitarea acestor drepturi până la achitarea taxelor de timbru prescrise sau a amenzilor aplicate. Ele vor putea de asemenea decide că calitatea și efectele titlului imediat executoriu, cari, după legislațiile lor, ar fi atribuite cambiei și poliței, vor fi subordonate condiției ca taxele de timbru să fi fost, din momentul creării titlului, achitate conform dispozițiilor legilor lor.

Fiecare din statele contractante își rezervă facultatea de a restrânge angajamen-

tu menționat la primul articol al acestei convenții numai la cambii.

Actul final al conferinței afară de enumerarea oficială a tuturor plenipotențiarilor însărcinați de guvernele lor pentru a le reprezinta la conferința de care este vorba, mai conține;

1) O serie de deziderate, printre care sunt de notat:

a) Părțile contractante să-și notifice între ele lista zilelor de sârbători legate, precum și a celorlalte zile când plata nu poate fi pretinsă în țările lor respective.

b) Părțile contractante să-și comunice

textul deciziilor judiciare mai importante în materie cambială,

intervenite pe teritoriile lor respective și provenind din a-

plicarea convenției.

c) Conferința considerând desvoltarea ce iau în practică garanțiile contra-cambiare a titlurilor de credit, emite dezideratul ca Institutul Internațional de Drept privat să pue în studiu problemele referitoare la „fide jus” și la

asigurarea creanțelor cambiare în conexiune

cu sistemul general al cambiei și în particular cu avalul.

d) Conferința terminând prima parte a programului lucrărilor sale decide a trimite la o sesiune ulterioară discuția proiectelor de convenție relative la cek și propune data luni Ianuarie 1931” pentru a doua sesiune a prezentei conferințe.

e) Conferința propune ca guvernele reprezentate la prezenta conferință, ținând compt de

experiența căpătată în decursul prezentei sesiuni, să supună

proiectele de unificare a legislației în materie de cek

unui examen atentiv mai ales în ce privește punctele următoare:

1. Ar trebui de interzis să se emită cekuri asupra persoanei ce nu exercită profesiunea de bancher?

2. Trăgătorul (emitentul), trebuie el să aibă o disponibilitate lichidă la tras și la care moment, la prezentare sau la plată?

3. „Guthabenkausel”.

4. Trebuie ca cekul să fie totdeauna „la vedere”?

5. In ce mod trebuiesc regulate termenele pentru prezentare?

Mai conține și o serie de măsuri menite să asigure buna circulație a cekului.

20 millió lej alaptökével részvénytársaság lett az aradi Nagy Farkas cég

Iltői Adler Andor egyedül is jogosult jegyezni az új részvénytársaság cégét

Arad nagykereskedői és ipari magáncégei lassankint részvénytársasággá alakulnak át. A Neumann Testvérek s az Andrányi Károly és Fia után most a Nagy Farkas nagykereskedő cég alakult át részvénytársasággá.

Az üzlet régi jó hírnévnek örvend, korábban kizárólag fűszerárakkal foglalkozott, majd malomiparral és lisztkereskedelemmel, az utóbbi években pedig a cukorárúsító központ, majd a gyufaelárúsító részvénytársaság aradi exponense lett.

A cég főnöke és tulajdonosa: Iltői Adler Andor, Arad

kereskedelmi és társadalmi életének tekintélyes tagja.

A Nagy Farkas-cég most ipari és kereskedelmi részvénytársasággá alakult át.

A részvénytársaság alaptökeje husz millió lej.

Az igazgatóság tagjai: Iltői Adler Andor, Iltői Adler Tibor, dr. Fischer Jenő és Székely Lajos.

A társaság cégjegyzése úgy történik, hogy két igazgatósági tag együttesen jegyezheti csak a céget. Kivétel Iltői Adler Andor, aki cégjegyzésre egyedül is jogosult.

Magánegyezséget köt az Aradi Központi Takarékpénztár

A hitelezők követelésüknek 80 százalékát kapják meg

Megirtuk, hogy az Aradi Központi Takarékpénztár igazgatósága és a pénzügyi bizottság között megállapodás jött létre, amelynek értelmében az igazgatósági tagok magánvagyonukkal is garantálják a követelések 80 százalékát. Ilyen körülmények között remény van a bíróságon kívüli egyezségre, amelynek sikere érdekében a betétesek bizottsága az alábbi felhívást boesátotta ki az érdekeltekhez:

Felhívás.

Az Aradi Központi Takarékpénztár betétesei által megválasztott bizottság ezuton hozza tudomására az érdekelteknek, hogy az intézet igazgatóságával lefolytatott tárgyalásainak eredményeképpen a hitelezők követelésének minimálisan 80 százalékát sikerült biztosítani.

Az egyezség feltétele az, hogy a betétesek valamennyien elfogadják az intézet ajánlatát és bíróságon kívüli költségmentes lebonyolítást tesznek lehetővé. A bizottság azt tekinti feladatának, hogy a betéteseknek a legnagyobb előnyököt biztosítsa és őket lehetőség szerint minden károsodástól megóvja. Ez irányban nem csak a bizottságban, de az igazgatóságban is meg van a legnagyobb jóindulat és a legjobb szándéku törekvés. Minél előbb jön létre az egész vonalon egyezség, annál hamarabb jutnak pénzhez a betétesek.

Ezen szempontokból kiindulva, a betétes bizottság nyomatékosan és mindenkinek saját jól felfogott érdekében felkéri a betéteseket, hogy az Aradi Központi Takarékpénztárban késedelem nélkül betéti könyveikkel megjelenjen, az egyezségi nyilatkozatot aláírják és ezzel a legelőbb időn belül eszközleendő lebonyolítást lehetővé tenni sziveskedjenek.

A betétesek saját érdekükben eslekednek, ha az egyezségi nyilatkozatot aláírják és ezzel megmentik követelésük tekintélyes százalékát.

DIANA

sós borszesz, vezérképviselőt „GEA” KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

Măsuri împotriva mărfurilor rusești

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular punctelor vamale, făcându-li-se cunoscut că autorizațiunile de import date pentru mărfurile de proveniență rusească, se înțelege numai pentru acele mărfuri care în interval de una lună de zile dela data circulației au depeșit actele Direcției Vănilor (Biroul Tarifelor) și s'a luat act despre ele trimitându-se vămilor cu ordin special.

Oricărei alt contract care se va prezenta ca să justifice importul de asemenea natură care nu se găsește în condițiunile de a fi fost vizat de Direcția Vănilor nu i se va da curs, iar marfa va fi înapoiată la origină. Orice abatere va atrage suspendarea șefilor de vamă.

Transporturile de colete mesagerii între România și Austria

Cu începere dela 15 Octombrie intră în vigoare tariful pentru transportul coletelor mesagerii între România și Austria, prin Polonia, Cehoslovacia și Ungaria.

Coletele de mesagerii se vor înregistra pe baza buletinelor ce se întrebuintează în traficul internațional.

Buletinele de mesagerii sunt formate, în traficul din România din trei părți, iar în traficul din Austria din patru părți.

Taxele de transport se vor plăti la predare.

Rambursele, debursele, precum și declararea interesului predării nu sunt admise.

Tabelele de taxare sunt alcătuite în secțiuni, și anume în lei pentru liniile române și în șilingi, pentru cele austriace, cehoslovace, polone și ungare.

Camera de comerț româno-ungară

Ziarul „Ujsag“ află ca este iminentă constituirea Camerei de comerț româno-ungară.

Se crede că noua instituție dela care se așteaptă importante realizări pentru înlesnirea comerțului între cele două țări, își va începe activitatea pozitivă încă înainte de finele anului.

Exportul seminței de lucernă și trifoi

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular punctelor vamale prin care le face cunoscut că potrivit legii asupra controlului comerțului semințelor de lucernă și de trifoi și conform avizului Ministerului Agriculturii și Domeniilor, sămânța de lucernă și de trifoi, nu se poate exporta, decât după ce în prealabil a fost curățată și controlată de o stațiune agronomică.

În consecință, la exportul acestor articole, se va pretinde exportatorilor să vă prezinte certificatul stațiunii agronomice respective și numai pe această bază se va permite exportul.

Arsenalul de Geniu din București necesită mari stocuri de piei și scânduri

Arsenalul trupelor de geniu din șoseaua Doamnei No. 53, București, ține a II-a licitație publică în ziua de 13 Octombrie 1930, ora 10 dimineața, cu oferte închise și sigilate pentru aprovizionarea următoarelor materiale:

1.192.440 kgr. piele toval natur de culoare galbenă pentru genți.

160.800 kgr. piele toval galben pentru punți.

450.800 kgr. blanc natur galben pentru curele.

3.216 bucăți scândurele de lemn de frasin de 110/60/5 mm.

la capete, cu câte două tăeturi de 18/20 mm. conform modelului.

608 bucăți scânduri de tei uscat, fără noduri, date pe ambele părți la rândea, de dimensiuni 50 cm. lungime, 19,5 cm. lat, 0,5 cm. gros, pentru cutii ceasornic.

1608 bucăți gume de șters „Hardmuth“.

Licitatorii pot lua cunoștință de condițiunile ce trebuie să îndeplinească materialele, condițiunile prea văzute în caietul de sarcini în orice zi de lucru dela orele 8—12 dimineața.

Megalakult a Nagyváradí Árutőzsde

A tőzsdetanács elnöke Pacsimade Alexandru, az árutőzsde elnöke dr. Popper Akos — November elsejéig megkezdi működését a Nagyváradí Árutőzsde

A Nagyváradí Árutőzsde, amelynek létesítése Románia nyugati határvidékének közgazdasági életében új reményeket éleszt, október 5-én tartotta meg közgyűlését, amelyen megválasztották a tőzsde vezetőségét. A nagyváradí Kereskedelmi Csarnok dísztermében nagy számmal gyűltek össze a közgazdasági élet reprezentánsai nemesak Nagyváradról és Bihar megyéből, hanem a szomszédos megyékből is. A tőzsdének eddig már 150 tagja van, de ez a szám a közgyűlés után bizonyosan gyors tempóban fog szaporodni. A nagyváradí tőzsde, amelynek két szakosztálya, termény- és fa-, valamint vegyes szakosztálya van, legkésőbb november elsejéig megkezdi működését.

A tőzsde az árák kialakulásának eszköze

A közgyűlést Pacsimade Alexandru, a Banca Marmorosch nagyváradí intézetének igazgatója nyitotta meg, aki utalt arra, hogy Nagyvárad a kereskedelem csatornája és itt szükség van árutőzsdére.

— Bár — ugymond — a mai körülmények nem kedvezőek a kezdethez, de a gazdasági krízis világjelenség és ha a kez-

det nem is látszik biztatónak, tudnunk kell, hogy *nem minden jónap kezdődik derült éggel*. Utal a szovjetdumpingra és hangsúlyozza, hogy fel kell készülni a közeljövőben bizonyosan megváltozó viszonyokra és ezt a felkészülést a tőzsdében látja, mert *a tőzsde eszköze az árák kialakulásának*.

A tőzsdetársulat alapszabályait dr. Papp János kamarai főtitkár terjesztette elő és azokat vita nélkül, egyhangulag elfogadták, miután minden pontja fedti a törvényt.

Farkas István, a Csarnok elnökének javaslatára egyhangulag megválasztották a tőzsde elnökévé dr. Popper Akost, a nagyváradí Egyesült Bank és Takarékpénztár Rt. vezérigazgatóját, alelnökké pedig Ghica Gheorghe őrnagyot és dr. Markovics Manó, volt főispant.

Popper Akos elfoglalva az elnöki széket, megköszönte a személye iránt megnyilvánult bizalmat és köszönetét fejezte ki azoknak, akik a tőzsde létesítéséért sokat fáradoztak. Sajnos — mondotta —, kegyetlen gazdasági krízis idején alakult meg a tőzsde. A mezőgazdasággal együtt a kereskedelem és az ipar is vergődik. Egyelőre tehát nem sok eredményt lehet várni, de remélhető, hogy jobb-

ra fordul a helyzet. Ambiciósan fogom — hangsúlyozta —, hogy a tőzsde az érdekelt szakmák felvirágoztatásáért minél sikeresebben működjék.

Popper elnök tetszéssel fogadott beszéde után megválasztották négy évre a tőzsdetanácsot, amelynek elnöke Pacsimade Alexandru lett, tagjai pedig: Kende Imre (Szatmár), Nista Jakab, Pombriand Andrei, Robicssek Rudolf, Princez Dezső, Gerő Sándor, Schreiber Endre, Zavislag Adolf, Friedmann Hermann.

A választott bíróság tagjai

A választott bíróság tagjai lettek a terményszakosztály részéről: Biró Jenő (Szatmár), Dancea Jakab, dr. Demetrovits Elek, Freund Hermann, Frankl Mihály, Fried Lajos (Nagykároly), Halpert Lajos, Klein Mihály, Krausz Sándor, Kolliner János, Moskovits Izidor, Neubrunn Jakab, Nussbaum Sámuel, dr. Popa Teodor, dr. Roesin Teodor, dr. Roesin Gheorghe, Vámos Jenő, Weisz Nándor, Weisz Jenő (Szatmár).

A fa- és vegyes szakosztály részéről: Bikfalvy Albert (Szatmár), dr. Dénes Sándor, Biri Sándor, Diosi Béla, Grünstein Béla, dr. Friedlaender Sándor, Gutfried Emanuel, dr. Grosz Sándor, Kardos Sándor, Katz Rudolf, Kemény Vida (Szalonta), Krets László, dr. Pop Romulus, Popovici Anton, Schweizer János (Szatmár), Szemere Miklós, Szigeti Pál, dr. Szirmai Lajos, Schwarz Gyula, Vadász Sándor, Varga Antal.

Farkas István emelkedett ezután szólásra és elmondotta, hogy a nagyváradí Kereskedelmi Csarnoknak, mondhatni 60 éves vágya teljesedett be a tőzsde létesítésével. A Csarnok már megalakulásakor programjába vette ezt. Köszönetet mond a kormánynak, hogy ezt lehetővé tette és hangsúlyozza, hogy a tőzsde élén álló illusztris férfiak egyénisége biztosítja annak, hogy itt komoly munka fog folyni. Kívánja, hogy ez az intézmény a gazdasági válság enyhülésének egyik tényezője legyen.

Moskovits Izidor köszönetet mondott a tőzsde ideiglenes bizottságának, amely a tőzsde felállítását tető alá hozta.

Ujabb ármérséklés a Jáva-cukorban

Amsterdamból jelentik: A Jáva-cukor szindikátus 8 forintra (eddig 8,25 forint volt) mérsékelte a superior cukor eladási árát.

Nagyobb üzletnél az eladási árát 7 forintban állapították meg, ha a szállítás Angolindióba irányult és 6,75 forintban, ha a cukrot a távol keletre szállítják.

Olvassa a

„Lemnul“-t

Figyelem!

DREHER HAGGENMACHER

KORONA SÖR

ala PILSEN

forgalomba került!

NOTE

*
Ce așteaptă
viata economică dela
noul guvern?

Noului guvern, constituit din nou în întregime din membri partidului național-tărănesc, i-a rămas o serie întreagă de probleme economice, cari reclama o urgentă soluționare, ca să nu continue catastrofa criză economică, ce bântuie în toate ramurile economice contribuind și la intensificarea șomajului.

Intre cele mai principale probleme de soluționat cât se poate de urgent, în primul rând este cea a reducerii impozitelor și a înlesnirii achitării acestora. Tot atât de urgentă este și înlesnirea transporturilor și a exportului, ca să se poată da un curs mai normal dezvoltării vieții noastre economice, atât de mult încercată și sdruncinată aproape chiar din temelii.

Suprimarea, sau cel puțin reducerea diverselor taxe publice și formalități, cari în cele mai multe cazuri n'au alt rost, decât stânjenirea activității diverselor întreprinderi, cari contribuiesc la propășirea țării, de asemenea este necesar să o întreprindă noul guvern, dacă are de gând să contribuie la înflorirea țării și la îmbunătățirea situației cetățenilor cari se sbat desnădăduiți în acuta criză economică, lipsiți aproape toți de cele mai strict necesare resurse de câștig și deci de mijloacele de trai.

Diversele organizații economice în mai multe rânduri destul de eclatant, și cu argumente elocvente, au arătat destul de clar inconvenientele, cari s'au creat vieții economice. Dar până acuma aproape toate memoriile au rămas numai „pentru examinare” dar de cele mai multe ori — „la dosar”, fără să se soluționeze după cum era necesar, pe când criza de numerar continuă să se intensifice, deslănțuindu-se pretutindeni, ca și ciurma, de care medicii nu prea au curajul să se apropie.

Actualul guvern, dacă dorește să se mențină cel puțin câtva timp, are datoria, ca să caute să soluționeze memoriile diverselor ramuri economice, după cum se cere, pentru că numai prin încurajarea vieții economice se vor putea oferi resurse de câștig și populației, care se sbate în cea mai neagră mizerie, cu extrema și poate chiar ultima răbdare.

Viata economică pentru a-și continua dezvoltarea necesară propășirii țării așteptată remedierile reclamate, drept recompensă pentru nedreptățile ce i s'au făcut ani de rând, ajungând la răspântie și la culmea răbdării, peste care nu mai poate trece nici un guvern, care dorește să se mențină cât de puțin timp!

Valer I. Moldovan.

La uzinele din Hunedoara se vând
3500 vagoane fontă

Ministerul Industriei și Comerțului vinde prin licitație publică în ziua de 20 Noiembrie a. c. ora 11 a. m. cu oferte închise și sigilate, în conformitate cu Legea asupra Contabilității Publice (art. 88—110) stocul disponibil de fontă de circa 3500 vagoane, dela Uzi-

nele Hunedoara.

Licitatia se ține în cabinetul Directorului Comercializării și Energiei, Calea Victoriei No. 133.

Caetul de sarcini se poate vedea în orele de lucru la Serviciul Comercializării, Calea Victoriei No. 188.

Freund Arthur, a Brassói Celluloze
vezérigazgatója a kopenhágai celluloz
loze konferencián

A celluloziparban európai koncentráció készül, amelyet Kreuger Ivor svéd nagyiparos készít elő. Nagyszabásu konferenciát tartanak ez ügyben Koppenhágában, ahová meg vannak hívva a kelet-európai nagygyárak vezetői is. A vezető kelet-európai gyárakat, mint értesülünk Freund Arthur, a Brassói Celluloze

vezérigazgatója képviseli Koppenhágában. Freund már el is utazott a konferencia színhelyére, ahol a tanácskozások a hét közepén megkezdődtek.

A terv az, hogy a cellulozipart oly módon szanálják, hogy csökkentik a termelést. E tekintetben a gyárak egységesen akarnak eljárni.

Inființarea unui târg express de
pielărie încălțăminte și blănărie

Biroul Expoziției de pielărie și încălțăminte ce se organizează în Parcul Carol a înființat într'unul din paviloanele ce-i stau la dispoziție

un târg de desfăcere a ori căror produse de pielărie, unde industriași, meseriași și comercianții de pielărie, încălțăminte și blănuri, inclusiv fabricile și comercianții de ciorăpie, își vor putea vinde mărfurile lor pe loc, începând de Duminică

12 Octombrie când va avea

loc deschidera oficială a Expoziției

și până la 12 Noiembrie a. c.

Publicul se va putea aproviziona dela acest târg cu prețuri reduse, iar fabricanții și comercianții își vor putea desfăce ușor mărfurile lor care azi zac în depozite și magazine.

Angajarea standurilor se face la birourile Expoziției: în Calea Victoriei No. 16, Pasajul Villacros și în Parcul Carol.

5 miliard lejell csökkentik az 1931.
évi állami költségvetést

A vámjövödelmek és a szeszadó csökkenése miatt deficités az állami inkasszó — Öt év alatt 41 milliárdról 59 milliárdra emelték az állami költségvetést

A gazdasági és politikai körök érdeklődésének homlokterében az 1931. évi költségvetés problémája áll. A számvétség törvény értelmében az egyes minisztériumok és autonóm intézmények már szeptember 15-ig el kellett volna készítsék költségvetéstervezeteiket. A kormány 1930. első nyolc hónapjának bevételi eredményei után abban reménykedett, hogy

a jó termés eredményeképpen az állami inkasszó növekedni fog

és így a jövő évi költségvetésben magasabb bevételi közép-arányost vehet alapul.

Ha valóra is válnak a pénzügyminisztérium reménységei, ez már nem változtathat azon, hogy

a január augusztusi periódusban az állami inkasszó 5 milliárd lejell volt kevesebb az előirányzott összegnél

és ezt a deficitet az október—decemberi inkasszó már nem fedezheti. A jövő évi költségvetést tehát körülbelül 5 milliárd lejell kell csökkenteni, hogy a szükséges költségvetési egyensúly fenttartható legyen. A pénzügyminisztérium az állami inkasszó deficitjét főleg két okra vezeti vissza. Az egyik a vámjövödelmek jelentős csökkenése, a fogyasztás és az ezzel kapcsolatos import hatalmas visszaesése következtében. A másik ok: a szeszadóbevételek minimális volta:

Tény az, hogy az 1931. évi költségvetést redukálni kell. Ha a jelenlegi költségvetésnél a deficit elkerülhető lesz, úgy ez csak annak köszönhető, hogy a kormány még a költségvetés alkalmazása során nagyszabásu megtakarításokat eszközöl. Így például

királyi dekrétummal törölték a jelenlegi költségvetésből 700 millió lejt,

amely rendkívüli kiadások cím alatt beruházásokra volt előirányozva. Ugyancsak jelentős megtakarítások történtek azzal, hogy az állami kiadásokat a havi bevételekhez igyekeztek alkalmazni.

A stabilizációs törvény értelmében a Banca Nationala maximum 2 milliárd lejell előleget folyósíthat az államnak. Miután pedig az első nyolc hónap deficitje 5 milliárd lejell volt, az állami kiadásokat szükségszerűen mintegy 3 milliárd lejell csökkenteni kellett.

A mai költségvetési nehézségek oka főleg abban is rejlik, hogy az elmúlt öt esztendőben az államháztartás kiadásai egyenes arányban növekedtek a gazdasági válság térhódításával.

Öt év alatt 41 milliárd lejellről 59 milliárd lejellre emelték fel a költségvetés összegét, tehát 18 milliárd lejell újabb megterheléssel sújtották az országot.

A költségvetés evolúcióját az alábbi számok kellőképpen illusztrálják:

1926	41 milliárd	43 millió
1927	50 milliárd	915 millió
1928	52 milliárd	729 millió
1929	52 milliárd	942 millió
1930	58 milliárd	761 millió

Az állami kiadásoknak az utóbbi két esztendőben történt nagymérvű növekedése bizonyos mértékig csak látszólagos.

A leMBERGI TOJÁSKONGRESSZUS HATÁROZATAI

A leMBERGI nemzetközi vásárral kapcsolatban a lengyel tojásexportörök nemzetközi tojáskongresszust rendeztek, melyon képviseltették magukat a cseh, osztrák, francia, olasz, német, angol és svájci importörök szervezetei is.

Románia és Magyarország megfigyelőt küldött a kongresszusra.

A konferencia megállapította a következőket:

1. A tojásstandardizálás mai módszere megnehezíti a nemzetközi tojásforgalmat.
2. A tojásstandardizálás helyesen csak a felvevő piacok importöreinek meghallgatásával valósítható meg.
3. A tojásstandardizálásával egyidőben megindítandó a tyuktenyésztés minőségi javítása is.
4. A konferencia megállapította, hogy a lengyel tojás olcsó és kereset cikke a világpiacnak.
5. Elhatározta, hogy időnként európai tojáskongresszusokat hívjak egybe, melyen az exportörök és importörök közvetlen találkozása a nemzetközi forgalmat csak kedvezően befolyásolhatja.

Publicațiunea Camerei
de Comerț și de Industrie din Cluj

Casa „Ruggero Oliviero” Casablanca (Maroc) dorește să între în relații de afaceri cu exportatorii români de lemne.

O nouă licitație de traverse la C. F. R.

Licitația va avea loc în 13 Octombrie
pentru aprovizionarea C. F. R. cu
11.262 m. c. traverse de stejar

Regia Autonomă CFR., în ziua de Luni 13 Octombrie 1930 ora 10 va ține licitație publică la Direcțiunea Generală C. F. R., Sala de licitație din strada General Berthelot No. 3, cu oferte închise și sigilate pentru a se aproviziona

cu 11.262 metri cubi traverse speciale

de stejar, necesare Inspecțiilor 1—14 Intreținere.

Pentru orice alte informații referitoare la această licitație cei interesați

se vor adresa Direcției Economatului CFR.,

București Calea Victoriei No. 118 etaj 4., în orice zi de lucru, între orele 13—14.

Fizetésképtelen lett Olaszország egyik legnagyobb iparmágnása

Kinos meglepetést keltett Olaszországban, hogy az ország gazdaságának egyik vezető egyénisége, sok konzern és tröszt elnöke, *Gualino*, fizetési zavarokkal küzd. Ő alapította a *Snia Viscoria*-t, a világ legnagyobb műselyemtrösztjét, amelynek sokáig elnöke volt. Érdekkörébe tartozott a *Salpa* mibör világtröszt, az *Unica Turin* olasz esokoládétröszt és mások.

Vállalatai finanszírozására alapította közvetlenül a háboru után a *Banca Agricola Italiana*-t, amely tizenkét év alatt négyszáz fiókjával egész Olaszországra kiterjedő hálózatot épített ki s körülbelül 90 millió lírás alaptőke mellett egymilliárd lírára rugó idegen tőkét kezel. A banknál fennálló tartozása mintegy 250 millió líra-

ra becsülhető. Adósságainak rendezése céljából tárgyalást kezdett az olasz pénzügyminiszterrel, aki a Banca Agricola egyelőre az olasz nemzeti bank pénzügyi ellenőrzése alá helyezte. Vagyonmérlegének felállítására hosszabb időt vesz igénybe, valószínűleg feladja összes ipari pozícióit, kivéve a cementipart, ahonnan tüneményes pályafutását kezdte. Máris felajánlotta teljes magánvagyonát, földbirtokait, versenytársait és értékes mügyjteményét, amely egyedülálló a maga nemében.

Bukását a kedvezőtlen gazdasági viszonyok és a tőzsdei papírok nagy áresésén szenvedett veszteségek okozták.

Aradon új vattagyár alakul

Aradon *Mercedes Első Aradi Vattagyár és Törölgyapot Feldolgozó Rt.* néven részvénytársaság van alakulóban. A vállalat alaptőkéje egy millió lej lesz és az alapítók élén *Hartmann Andor* ismert aradi kereskedő áll.

A vállalat célja: a romániai kereskedőket és gyárosokat vattával és törölgyapottal olcsón ellátni és ezzel a külföldről importált anyagok egy részét belföldi termeléssel helyettesíteni.

Kolozsváron új pénzügyintézet létesül, amelynek igazgatója dr. Keller Sámuel lesz

Négymillió lejért vették meg Schwartz Jakab telkét, amelyre a kolozsvári iparkamara alkudott

A kolozsvári pénzügyintézetek száma közelebről szaporodni fog. Dr. Keller Sámuel szilágysomlyói bankigazgató és földbirtokos megvalósítja régi tervét és

Kolozsváron 5 millió lej alaptőkével pénzügyintézetet létesít.

A pénzügyintézet céljaira megvásárolta Schwartz Jakab házastelkének a Boeskai téren levő részét 4 millió lejért. A helyiségeket megfelelően átalakítják és az emeleti részen rendezik be az új pénzügyintézet helyiségeit.

Keller Sámuel dr. opciót szerzett a házastelék Bethlen utcában levő részének megvételére is Schwartz Jakabtól, aki 2 millió 700 ezer lejért elővételi jogot is adott. A Bethlen utcában levő fronton

dr. Keller Sámuel hatalmas autógarázst, autóraktárt és autójavitó műhelyt rendez be, ennek a tervnek realizálására

azonban csak akkor kerül sor, ha dr. Keller megszerzi egy híres autógyár kolozsvári, illetve erdélyi vezérképvisletét, amely képvislet átvételéről jelenleg folytat tárgyalásokat egyik előkelő külföldi autógyárral.

A kolozsvári új bankalapítás, illetve a legújabb ingatlanvétel azért is érdekességgel bír, mert a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara, — mint ismeretes — hosszabb ideig alkudott Schwartz Jakabkal a házastelék megvételéről. Az iparkamara új székházat, illetve modern bérpalotát kíván Schwartz Jakab telkére építtetni. A dr. Keller Sámuel és Schwartz Jakab között megkötött szerződés következtében ez a telek most már kiesett abból a kombinációból, hogy az új iparkamara bérpalota épüljön fel rajta és így a kamara vezetősége új telekről lesz kénytelen gondoskodni.

Organizarea sindicatelor pentru exportul vitelor

Au fost delegați ca reprezentanți ai Ministerului Agriculturii și Domeniilor în consiliile de administrație ale sindicatelor regionale pentru organizarea exportului de animale și carne proaspătă d-nii:

dr. Tiberiu Cristea, inspector general veterinar, șeful secției Ministerial Timișoara, în consiliul de administrație al sindicatului, pentru organizarea exportului de animale și carne proaspătă din Timișoara; Mihai Popovici, medic veterinar primar al județului Bihor, în consiliul de administrație al sindicatului pentru organizarea exportului de animale și carne proaspătă din Oradea; D. dr. Gheorghe Predescu, medic-veterinar primar al județului Satu-Mare, în consiliul de administrație al sindicatului pentru organizarea exportului de animale și carne proaspătă din Satu-Mare; Alexandru Ușurelu, inspector general veterinar, șeful serviciului veterinar al municipiului Brașov, în consiliul de administrație al sindicatului de animale și carne proaspătă din Brașov; Gheorghe Ionescu, inspector general veterinar, șeful secției zootehnice depe lângă

Directoratul Ministerial Cernăuți, în consiliul de administrație al sindicatului pentru organizarea exportului de animale și carne proaspătă din Cernăuți.

Aprobate au fost statutele următoarelor sindicate, pentru organizarea exportului de animale și carne proaspătă și a fost autorizată înregistrarea lor ca persoane juridice la tribunalele competente:

În Brașov, având raza de activitate în județele: Brașov, Sibiu, Făgăraș, Târnava-Mare, Târnava-Mică, Trei Scăune, Ciuc și Odorhei; în Oradea, având raza de activitate în județele: Alba, Bihor, Cluj, Năsăud, Mureș și Turda; în Timișoara, având raza de activitate în județele: Arad, Caraș, Hunedoara, Severin, Timiș-Torontal și municipiile Arad și Timișoara; în Satu-Mare, având raza de activitate în județele: Satu-Mare, Maramureș, Sălaj și Someș; în Cernăuți având raza de activitate în județele Cernăuți, Strojineț, Rădăuți, Câmpulung, Suceava, Dorohoi, Baia, Hotin și orice alte județe cari vor declara aderarea lor.

Meghiusult a csehszlovákiai fakartell

Prágából jelentik: Augusztus hónapban, valamint szeptember elején megtartott tárgyalások, amelyek

fakonvenció létesítésére irányultak, véglegesen meghiusultak.

A nagy cégek között hasonló vagy egyenlő kalkulációs alap következtében néhány korona különbség mellett közeledés jött létre, de a kiske-

reskedők között az árak, különösen pedig az erdőgazgatóságok által megállapított árak nemesak a nagykereskedelmi árakkal nem voltak megközelítőleg hasonló bázisra hozhatók, hanem egymás között is lényeges különbség áll fenn.

A nagy őszi állami szállítások olyan árak mellett történtek, amelyek mélyen a múlt esztendei árak alatt vannak.

Kerületileg kontingált alaptőke az új banktörvény alapelve

A készülő banktörvényről ellentétes hírek kerültek forgalomba. A félhivatalos sajtóirodák jelentése szerint a banktörvénynek a közel hetekben a parlament elé kellett volna kerülni, de ennek ellenére is a törvénytervezetet a nyilvánosságra nem hozták és így ahhoz a szakemberek hozzá sem szólhattak.

Most, a Maniu-kormány bukása után, kerül nyilvánosságra ennek a törvénytervezetnek egy vázlata, amelyből megállapítható, hogy a tervezet elgondolása szerint

kerületenként állapították és minimalizálták volna a kerületekben működő pénzügyintézetek alaptőkéjét.

A törvénytervezet valószínűleg úgy képzelte, hogy a városokat nagyság szerint kerületekbe osztja be és kimondja, hogy az illető kerületbe tartozó városokban, milyen legkisebb alaptőkével kell az egyes bankoknak rendelkezni. Ez

a törvény természetesen nem eredményezhetett volna mást, mint hogy

a kis bankok, amelyek magas alaptőkére ítélt kerületekben székeltek, kénytelenek lettek volna a nagyobb és ugyanabba a kerületbe tartozó bankokkal fuzionálni.

Természetesen a banktörvény most már ebben a formában nem kerül a parlament elé.

Az új banktörvénynek sarkalatos pontja az lett volna, amely az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok fokozatos felelősségéről intézkedik. A tervezet szerint

banknak igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagja a jövőben csak az lehet, aki járatos a bankszakmában

és ezen felül megfelelő magánvagyonnal rendelkezik, hogy a betétesekkel és a részvényesekkel szemben vagyoni obligót is tudjon vállalni.

Óriási cukor-krach az egész világon

Newyorkban a cukor árfolyama elérte legalacsonyabb szintjét — Kuba készlete egy millióval nagyobb a múlt évinél — Az európai termelési többlet 15—20 százalékos

A prompt cukor a kampány előtt Newyorkban pro font 2.35 centen állott, ami métermázsánként 175 koronát tett ki. E héten prompt 6 százalékos kubacukor árfolyama ab Newyork 0.98 cent volt, ami métermázsánként kubai kikötőkből 60 csehszlovák koronának felel meg.

Ez a legalacsonyabb cukorár, amit a newyorki tőzsde eddig jegyzett.

Prágában a nyerscukrot e héten franko Aussig 66 koronával jegyezték, ami a répa termelési költségeire való tekintet nélkül nem fedi a produkció költségeit sem. A cukor elértektelenedése tehát óriási s nyilvánvaló, hogy a bessz, ami az Amerikából kiinduló gazdasági depresszió következménye és ami az összes nyersanyagokra és világkereskedelmi cikkekre kiterjed, a cukrot is utólrta. Mindenekelőtt azonban a kedvezőtlen statisztikai helyzet okozta az általános árvisszafejlődést.

Mig Csehszlovákia az 1925—1926. évi kampány óta, amelyben a cukortermelés 15 millió métermázsát ért el, állandóan visszafejlődött termelésében, az utolsó kampányban csak 10¼ millió métermázsát tett ki a produkció, tehát kerekén 30 százalékkal volt kisebb, ugyanakkor Európában az összes cukortermelő országok produkcióikat állandóan emelték. Így történt aztán, hogy az egész világon rendkívül sok cukrot termeltek és a fogyasztás nem volt abban a helyzetben, hogy a mindenütt emelt termelés piacot találjon.

Elsősorban Kuba szerencsétlen politikája járult hozzá ahhoz, hogy a cukor a világtőzsdén annyira értéket veszített.

Kuba törvényes restrukciós eszközeit, amelyeknek alapján még az 1927—28. évi kampányban a termelés négy millió tonnára esett vissza, megszüntette és

azóta 5.2 millió tonnát, 1929—30. kampányban pedig 4.7 millió tonnát termelt.

Ezen idő óta Kuba állandó tultermeléssel küzd és ezen tultermelt mennyiségek évről-évre jobban nyomják a piacot. Kuba azonban nem volt abban a helyzetben, hogy eladó organizációival készletein tudjon. Azon politikája, hogy a fölösleget visszatartsa és az Egyesült Államokat, mint főfogyasztóját a kedvezményes vám egész különbözetének megfizetésére, kényszerítse, végül is április közepén a kubai központi eladó állomás felosztásához vezetett. Ezáltal következett be, hogy most, mikor mindössze két hónap választ el

bennünket az új termés elosztásától,

löbb, mint egymillió tonnával nagyobb Kuba cukorállománya, mint a múlt esztendőben.

Amellett röviddel ezelőtt a kubai kormány jelentést tett közvé, amely szerint Kubának megvan a lehetősége arra, hogy

a jövő kampányban 5.5 millió tonnát termeljen.

Firma Lupu Nagy din Arad transformata în societate anonimă

Procuristul autorizat al firmei este dl. Adler Andor

Firmele individuale mai mari din Arad încep să se transforme în societăți anonime, în ultimul timp.

Astfel s'a transformat în societate anonimă

și firma Lupu Nagy din Arad, după firmele Frații Neumann și Carol Andrény și Fii tot din Arad.

Magazinul Lupu Nagy este un vechiu magazin popular, care s'a ocupat cu comerțul de coloniale, apoi cu morăritul și comerțul de făină, iar în ultimul timp cu desfacerea centrală a zahărului, în prezent vând expoziția distribuiri

Miután azonban ez újabb áldozatokkal járna, nyilvánvaló, hogy Kuba főkonkurensét a világpiacon, Jávát rá akarja bírni arra, hogy közös megállapodást létesítsenek.

Az európai cukortermelési kilátásai szintén hasonlóak. Licht legújabb becslése az ideai répa-termelésről egész Európára mintegy 9.611.000 tonnát állapít meg, ami a múlt évvel szemben 16 százalékos többletet jelent. Dr. Mikus, aki már előbb nyilvánosságra hozta becsléseit, 20 százalékos többletet mutatott ki, amikor Oroszországot 2.2 millió tonnával szerepelteti, míg Licht 1.760.000 tonnában állapítja meg Oroszország cukortermelését.

de chibrituri pentru Arad.

Șeful și progridarul firmei dl. Andor Adler de Ilteu, este un membru marcant al societății din Arad.

Firma s'a transformat în societate anonimă industrială și comercială cu

un capital social de 20 milioane,

având ca membri în consiliul de administrație pe dnii: Andor și Tiberiu Adler de Ilteu, Dr. Eugen Fischer și Ludovic Székely.

Firma o semnează doi procuriști, dar dl. Andor Adler o poate semna și singur.

Reglementarea comerțului de bancă

Două proiecte de lege

In privința proiectului de lege pentru reglementarea comerțului bancar, direcțiunea Asociației Bancilor Române a avut mai multe întrevederi cu forurile competente. La aceste întrevederi, Asociația Bancilor a putut afla că

nu numai Ministerul de justiție pregătește un astfel de proiect, ci și Ministerul de finanțe.

Aceasta deoarece guvernul dă o mare importanță acestui proiect și vrea să fie atât din punct de vedere juridic, cât și din

punct de vedere financiar cât mai complet.

In ședința pe care comitetul de direcție al Asociației Bancilor a avut-o săptămâna trecută

s'a discutat problema rămânând ca Asociația să urmărească cu luare aminte

pregătirea acestui important proiect.

Ședința viitoare a comitetului va fi consacrată în mare parte discutării acestui proiect pe care atât bancherii, cât și oamenii de finanțe îl cred foarte necesar.

Leszállítják az alumínium árát

Mélyponon a rézárak — Mit fog határozni a párisi alumínium konferencia?

A nyersanyagárak óriási esése igen nagy mértékben éreztette hatását a fém piacon is.

a rézárak már oly alacsony nívóra csökkentek, amint 34 év óta nem jegyezték

és ezért a gazdasági világban a legnagyobb érdeklődéssel várják a réz legújabbkori versenytársának, az alumíniumnak további áralakulását. Két

és fél év mult már el anélkül, hogy az alumínium ára változott volna és épen ezért nagyon kíváncsian várják az összes érdekeltek a nemzetközi alumíniumkartel állásfoglalását. Mint minden évben, az esztendő vége felé, a nemzetközi alumíniumkartel tagjai tanácskozássra jönnek össze és ez az összejövetel az idén valószínűleg novemberben lesz Párisban. A fogyasztás csökkenése és a készletek emelke-

dése miatt

német részről az árak leszállítása mellett törnek lándzsát,

míg a kartel többi tagjai, köztük a francia, a svájci és az angol alumíniumgyárosok eddig kevés hajlandóságot mutatnak ehhez a lépéshez.

Az árleszállítás ellenzői arra utalnak, hogy a fogyasztás csökkenése miatt a továbbfeldolgozó gyárakban is jelentős készletek halmozódtak fel, amelyek értéke az árleszállítás következtében devalválódnék. Azt is hangsúlyozzák, hogy az alumínium árát már két és fél évvel ezelőtt olyan alacsonyra szabták, hogy annak további leszállítása lehetetlen. Rámutatnak azonban arra az igen nagy árkülönbségre, amely a nyersalumíniumból készült tárgyak ára között mutatkozik a kiskereskedelemben.

Az alumíniumedények kiskereskedelmi árai például a gyári ár kétszeresét is elérik és az elektromosiparban is erősen lehetne fokozni az alumínium használatát, ha

az alumíniumból készült huzalok és géppalkatrészek árát leszállítanák.

A nyers alumíniumot előállító gyárak tehát az árleszállítást a feldolgozó iparra szeretnék áthárítani, azonban úgy látszik, mégsem fognak tudni a nyersalumínium olcsóbbá tételétől kitérni.

Az amerikai alumíniumtröszt exportoffenzívája állandóan fokozódik és annyira tudja a leszorított árrakkal az európai piacot hatalmába keríteni, hogy az idén az év első nyolc hónapjában

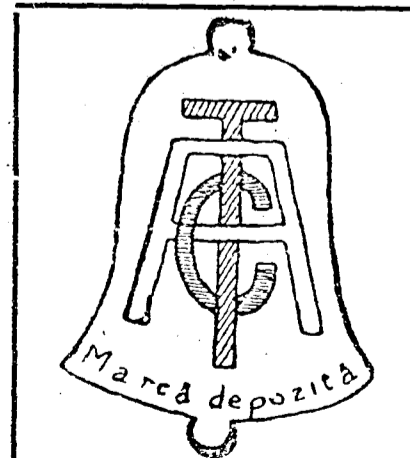
egyedül Svájcba 1512 tonna nyers alumíniumot és félgyártmányt tudott szállítani, a tavalyi 433 tonnával szemben.

Az ideai párisi alumíniumkonferencia tehát ebben az iparágban igen nevezetes változást hozhat.

Franciaország az orosz dumping ellen

David miniszter indítványára a francia kormány elhatározta, hogy az orosz dumping ellen közvetlenül fog fellépni, hogy ily módon védelmezze a belöldi mezőgazdaságot.

A his, tojás, gabona, cukor, fa, lenolaj, enyv és zselatin behozatalát ismét engedélyhez kötik.

Cu această marcă este prevăzută fiecare obiect de argint și lux fabricat în fabrică

„TACÂMUL” din

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile rebijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii „TACÂMUL” fabrică de argintării, Cluj Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4—82 Adresa telegrafică: „Tacamul”.

Regularea datoriilor austriace dinainte de război

In ziua de 22 Octombrie viitor va avea loc o nouă conferință la Paris în vederea unui acord relativ la regularea datoriilor austriace dinainte de război.

După propunerile Austriei, nu se va face nici o deosebire între purtători naționali și străini cari vor fi plătiți cu 15 la sută din valoarea aur.

Un împrumut cu lozuri ar permite finanțarea acestei revalorizări și un serviciu regulat al cupoanelor întârziate încă dela finele anului 1922.

S'ar garanta prin titlurile acestui împrumut cu lozuri, plata cupoanelor întârziate încă dela finele anului 1922.

Lanyha a nemzetközi tojáspiac

A nemzetközi tojáspiac irányzata ellanyhult. Magyarországon a bevásárlási árak az Alföldön 11.5—12 fillér, a Dunántulon 12—12.5 fillér között mozogtak. A friss tojás exportja csökkent, miután meszes és hűtőáru egyre nagyobb mérvben kerül piacra. Német határparitásban a következő árakat fizették:

Bulgár tojásért	155—160
jugoszláv és magyar	152—150
bácskai és steier	150—155
román tojás	152—155
lengyel	124—103
márkát fizettek ládanként.	

Regimul de export al resturilor oleaginoase

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular punctelor vamale prin care le face cunoscut că resturile oleaginoase obținute prin desbenzinarea, urmează la export, regimul turtelor oleaginoase deci pe viitor ele se vor impune cu lei 500 de vagon, taxa prevăzută prin ordinul circular Nr. 133295 din 23 Mai 1929.

Reduceri tarifare la C. F. R.

Comitetul de direcție al Regiei autonome CFR a aprobat pentru intervalul dela 5—16 Decembrie, o reducere de 50 la sută din taxele tarifare și numai la înapoierea vizitatorilor expoziției internaționale a crescătorilor de păsări, care se va ține la Budapesta.

Cei cari prin dispozițiuni regulamentare și tarifare beneficiază de reducere pe CFR, nu vor mai beneficia de această reducere.

Változatlan osztaléket fizet az OFA

Az OFA október 16.-ára hívta össze mérlegmegállapító igazgatósági ülését.

Az ülést Genfben tartják meg és azon megjelenik Sonnenfeld Lajos vezérigazgató és a Kreditanstalt részéről Ehrenfest igazgató.

Minden valószínűség szerint az OFA változatlan dividendát fog fizetni.

Constituirea noului guvern

Membri vechiului guvern au rămas cu mici schimbări

Noul guvern, format tot din membri partidului național-tărănesc, s'a format cu foarte neînsemnate modificări, ajungând:

D. G. G. Mironescu, președinte și ministru de externe. D. I. Mihalache, interne. D. Mihai Popovici, finanțe. D. Gr. Iunian, justiție, D. Virgil Madgearu domenii. D. M. Ma-

noileseu, industrie și comerț. D. N. Costăchescu instrucție. D. Voicu Nițescu Comunicații. D. E. Hațieganu Munca. D. G. ral Condeescu, ministru armatei. D. Pan Halippa ministru fără portofoliu.

Subsecretari de stat V. Tilea la președinție, Const. Anghelescu la Interne, Virgil Potârca la Domenii, Gh. Pop la Culte.

Un mare congres al comercianților ardeleni

In ziua de 19 Octombrie a fost convocat o mare întrunire a comercianților din Ardeal și Banat la Aiud (jud. Alba). Vor fi reprezentate toate organizațiile comerciale din Ardeal.

Congresul comercianților are scopul să desbata toate chestiunile cari interesează viața comercială, în primul rând problema noului sistem de impunere. S'a alcătuit un anteproiect în care comercian-

ții propun ca impunerile să se facă pe trei ani și că minimul de trai să fie scutit de impozit. La comerțianții neînșurați venitul minimal să fie 5000 lei lunar, la cei însurați 6000 lei, iar la cei cari au copii 10.000 lei lunar. Se va desbata chestiunea licențelor necesare la vânzarea băuturilor spirtoase. Se va cere și începerea unei acțiuni pentru reducerea dobânzilor.

Kolozsváron is megalakult az állatexportörök szindikátusa

Kik a szindikátus vezetői, igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai?

A kolozsvári, illetve erdélyi állatexportörök tegnap délelőtt Kolozsváron, az iparkamara székházában értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, a Kolozsvári Állatexportörök szindikátusának megalakítását. A szindikátus Kolozs, Szamos, Naszód, Torda, Kis-és Nagyküküllő vármegyék állattenyésztőit, hizlalóit, állatkereskedőit és exportöröit tömöríti magába. A marosvásárhelyi és székelyföldi állatexportörökkel folyamatban levő tárgyalások sikeres befejezése után valószínűnek látszik, hogy Marosvásárhely és a Székelyföld érdekelteit is csatlakozni fognak a kolozsvári szindikátushoz.

A szindikátus tisztikara a következő: elnök dr. Hirseh József (Kolozsvár), alelnök Boesánzi Tódor (Szamosújvár), igazgatósági tagok: Sicoiu Nicolae (Abrud), Rotschild Sándor (Kolozsvár),

Dux Salamon (Nagyiklód), Pál Márton (Kolozsvár), Bud Lázár (Kolozsvár), Lebovits Mór (Kolozsvár), Sporn Márton (Beszterce), Blum Lázár (Kolozsvár), Spitzer Mór (Kolozsvár), László Gyula (Nagyiklód), Motu Aurel (Marosapó), Pap Antal (Szamosújvár), Kerekes József (Torda), Schindler Mór (Kolozsvár) és Hirseh Simon (Szamosújvár).

A felügyelőbizottság tagjai: dr. Bereczky Ernő, Abraham Adolf és Mandula Gábor. Póttagok: Gesssi Samu (Torda), Esztegár Tódor (Erzsébetváros) és Pap Márton (Szamosújvár).

A szindikátus megalakításáról táviratilag értesítették a földművelésügyi miniszteriumot és írásban tették jelentést a kolozsvári tartományi igazgatóságnak. A szindikátus hivatalos helyisége a kolozsvári iparkamara székházában van.

Brattford Bless nem likvidálja aradi fiókját

Az angol textilgyáros bizik a romániai piaci helyzet javulában

Brattford Bless a világhírű manchesteri Bless Soms textilgyár és nagykereskedés tulajdonosa látogatást tett Aradon, hogy tájékozódjék a romániai gazdasági helyzetről és tanulmányozza a piacot.

Az egész Európában ismert nagy angol cég főnöke tanulmányutját egyuttal arra is felhasználta, hogy megtekintse aradi vállalatát, amelyet nemrégén létesített és a melyet még nem látott. Bless neve az utóbbi idő-

ben sokat szerepelt a napilapok hátsólapjain Szécsi Lajos budapesti és bécsi nagykereskedővel támadt pere kapcsán. A Szécsi és Társa cégnek, amelynek Budapesten kívül Bécsben és Aradon is volt fiókja, elszámolási különbségei maradtak Blessékkel, amiből különböző komplikációk keletkeztek. Az angol gyáros bizonyos áru elszámolása miatt bünvádi feljelentést tett Szécs Lajos, a cég vezérigazgatója ellen és kérte a

hünygyi zárlat elrendelését, amit az ügyesség fogatosított is és a hatalmas budapesti üzletet lezárták s még ma sem nyitottak ki. Ugyanekkor az aradi fiók, amelyből Szécsi Oszkár az itteni fiókvezető már hónapokkal azelőtt kivált, likvidált és

Bless új romániai részvénytársaságot alapított Arad székhellyel és ebbe mint részvényesek ismert aradi kereskedők és pénzemberek is beléptek.

Vezérigazgatónak Szécsi Oszkár került megnyerni, aki ilyenformán ismét üzleti összeköttetésbe került a nagy angol céggel.

Brattford Bless három hét előtt érkezett Budapestre, hogy tanuképpen megjelenjék a közte és Szécsi Lajos között folyó perben, majd pesti ügyvédje dr. Bogsch Árpád, továbbá Wallsch Hubert egy nagy londoni revíziós iroda bécsi fiókjának főnöke társaságában érkezett.

Komoly közgazdasági körökben ezt a látogatást azzal magyarázták, hogy

a nagy angol céget, amely jelentős összegeket vesztett úgy Magyarországon, mint Romániában, nagyon elkedvetlenítették a rossz üzletkötések és végleg ki akar vonulni Romániából.

Brattford Bless aradi ügyvédjével, dr. Rác Sándorral együtt tüzetesen átnézte a részvénytársaság könyveit, tárgyalt aradi pénzemberekkel, hosszasan tanácskozott Szécsi Oszkárral is, majd úgy döntött, hogy

nem likvidál, hanem fentartja a jelenlegi részvénytársaság formájában az aradi fiókot.

Bless bizik abban, hogy a romániai piac rövidesen megjavul és már most ki akarja építeni kapcsolatait a várható jobb időkre.

Pharcetele Kocsis din Braşov sunt escelente.

Felomelték a német kamatlábat

A német Nemzeti Bank a leszámítolási kamatlábat négy százalékról ötre, a lombardügyletek kamatlábat pedig öt százalékról hatra emelte föl.

Lemondott a budapesti kamara elnöke.

Budapesti jelentés szerint Bellatini Braun Artur, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke, lemondott állásáról. A lemondás okai ismeretlenek és azokat nem hozták a nyilvánosságra.

A lemondott elnök utódjául Eder Antalt fogják megválasztani.

A cluji kereskedelmi és iparkamara közleménye

„Ruggero Oliviero“ Casablanca (Maroc) üzleti összeköttetést keres romániai exportörökkel.

Alaptökét emel a Löwenstein-féle kalapgyár

A Löwenstein-féle kalapgyár ez év elején 10 millió lej alaptökével részvénytársaság alakult át *Aurora Kalapgyár* cím alatt.

A gyár vezetősége a vállalat további fejlesztése céljából alaptökétét 10 millió lejről 14 millió lejre emeli.

Nouile tarife la CFR.

Pentru cazuri excepționale și aprobate fiecărui în parte de Regia autonomă a căilor ferate stațiunile cfr. vor putea elibera bilete de dus și întors, valabile la trenuri personale, până la distanța maximă de 100 klm.

Tariful acestor bilete a fost fixat după cum urmează:

Dela 61—65 klm. 158 lei.
Dela 66—70 klm. 163 lei. Dela 71—75 klm. 168 lei. Dela 76—80 klm. 173 lei. Dela 81—85 klm. 179 lei. Dela 86—90 klm. 184 lei. Dela 91—95 klm. 189 lei. Dela 96—100 klm. 189 lei.

Acest tarif dă dreptul la călătoria în clasa III.

Prețurile pentru biletele de călătorie, valabile pentru ducerea și întoarcere, în clasa III, cu trenurile accelerate sunt cele ce urmează:

Dela 1—10 klm. 89 lei. Dela 11—15 klm. 100 lei. Dela 16—20 klm. 105 lei. Dela 21—25 klm. 121 lei. Dela 26—30 klm. 125 lei. Dela 31—35 klm. 137 lei. Dela 36—40 klm. 147 lei. Dela 41—45 klm. 158 lei. Dela 46—50 klm. 168 lei. Dela 51—55 klm. 179 lei. Dela 56—60 klm. 189 lei. Dela 61—65 klm. 194 lei. Dela 66—70 klm. 210 lei. Dela 71—75 klm. 215 lei. Dela 76—80 klm. 226 lei. Dela 81—85 klm. 242 lei. Dela 86—90 klm. 247 lei. Dela 91—95 klm. 257 lei. Dela 96—100 klm. 263 lei.

Biletele după acest tarif vor fi eliberate cu aprobări speciale numai pentru stațiile cari deservesc comune urbane și nu sunt valabile la întrerupere călătoriilor.

Prețurile pentru biletele de călătorie, valabile pentru ducere și întoarcere în clasa III, cu trenurile combinate, sunt următoarele:

Dela 1—10 klm. 58 lei. Dela 11—15 klm. 68 lei. Dela 16—20 klm. 74 lei. Dela 21—25 klm. 89 lei. Dela 26—30 klm. 95 lei. Dela 31—35 klm. 105 lei. Dela 36—40 klm. 116 lei. Dela 41—45 klm. 126 lei. Dela 46—50 klm. 131 lei. Dela 51—55 klm. 147 lei. Dela 56—60 klm. 152 lei. Dela 61—65 klm. 163 lei. Dela 66—70 klm. 168 lei. Dela 71—75 klm. 184 lei. Dela 76—80 klm. 189 lei. Dela 81—85 klm. 200 lei. Dela 86—90 klm. 210 lei. Dela 91—95 klm. 221 lei. Dela 96—100 klm. 226 lei.

Biletele după acest tarif vor fi eliberate numai cu aprobări speciale la stațiile cari deservesc comunele urbane și nu sunt valabile la între rupe-re a călătoriilor.

Interzicerea tranzitului de vite românești prin Austria

„Monitorul Oficial” publică o înștiințare a Ministerului de Agricultură prin care, înăndu-se seama de epizotile de febră aftoasă, ivite în unele județe din România, se interzice transitul vitelor din aceste județe prin Austria.

Interdicția a intrat în vigoare din ziua de 6 Octombrie.

Évi 200 millió lejjel javulna Románia kereskedelmi mérlege, ha leszállítának a tűzifa exporttarifáját

Négy év alatt évi 30.000 vagonnal esett vissza Románia tűzifaexportja a drága vasúti fuvar és kiviteli vám miatt

Romániának a gabonán és a petróleumon kívül a tűzifa a legfontosabb és legnagyobb kiviteli cikke. Az 1926 évben még 1.014.838 tonnát exportáltunk Magyarországra, de a helytelen vasúti tarifapolitika és kiviteli vám miatt 1929-ig sikerült ezt 766.735 tonnára lenyomni Csehszlovákia és Jugoszlávia javára, amelyek ép ellenkező politikával örömet vették át tőlünk ezen kb. 30 ezer vagonos exportot. A román exportőrök joggal várhaták, hogy az új tarifa honorálni fogja ezt a tapasztalatot, azonban — sajnos — tévedtek, mert a mértékadó körök nem törődtek a kivitel visszaesésével és az exporttarifára kért mérséklést nem engedélyezték.

A kivitel korlátolt mértékben tovább folyt a határállomásoktól 140 klm. távolságig, amennyire megengedte a folytonos rosszabbodó konjunktúra és így Románia azon jelentős erdőterülete, mely meszszebb van a határtól 140 klm-nél az exporttól elzárattott.

Ha valamely komoly okot lehetne felhozni az exporttarifa leszállítása ellen, akkor eset leg vita tárgyát képezhetné a kérdés, de mivel ilyen a legnagyobb igyekezettel sem lehet felhozni, az exportőrök kérésének megtagadása nem egyéb mint az ország, sőt még a vasut érdekeinek egyenes szabotálása.

Ez a következő fejtegetésből ki fog tűnni:

A határállomásokon a román tűzifának ára elvámolva körülbelül 6500 lej, ennél nagyobb árat a csehszlovákiai és jugoszláviai konkurencia miatt nem lehet elérni.

Tekintetbevéve, hogy a román tűzifa termelési önköltsége vagononként circa 4000 lej,

a kiviteli vám és költségek 250 lej, legalább 10% nyereség 450 lei, Összköltség vagononként vasúti fuvar nélkül 4700 lej. Így tehát az exportfánál a vasúti fuvarra kb. 1800 lej maradhat vagononként. Ennél

Klm.	Dij-tétel	Egység-tétel 100 Km. 100 kg.	Klm.	Dij-tétel	Egység-tétel 100 Km. 100 kg.
150	14	9.4	230	17	7.4
160	15	9.4	240	17	7.4
170	15	8.8	250	18	7.2
180	15	8.5	260	18	6.9
190	16	8.4	270	18	6.6
200	16	8.4	280	19	6.7
210	16	7.6	290	19	6.5
220	17	7.6	300	19	6.5

Ha ezt a tarifát alkalmazzuk, akkor a határtól legalább 300 Klm-re lehet exportálni és a kivitelre konvenialó erdőterület, valamint az exportlehetőség háromszor akkora lesz, mint a jelenlegi tarifa mellett.

Hogy ez eminens országos érdek, arra nem kell érveket felhozni, mert ha csak visszanyerjük a Csehszlovákiának és Jugoszláviának 1926. óta átengedett circa 30000 vagon tűzifa-exportot, mely tisztán szerencsétlen tarifapolitika-aldozata, már akkor is gazdasági mérlegünk kb. (30000×6500) 200 millióval javulna és a mellett kb. 40—50

magasabb fuvar lehetlenné teszi az exportot, mert ez esetben a tűzifa drágább lenne a határon 6500 lejnél és tényleg a jelenlegi exportarifa kb. 140 kilométeres távolságig, vagyis 1800 lej vagonkénti fuvarral szabja meg az exporttarifát.

Emelni tehát csak úgy lehet az exportot, ha oly díjszabást létesítenek, melynek tételei 300 km. távolságig nem haladják meg az 1800 lejt vagononként.

Ime így nézne ki a szükségesített tarifa:

ezer újabb munkás találna kenyert, ami nagy mértékben segítené elő a munkanélküliség ellen indított akciót.

De megállapíthatjuk azt is, hogy komoly ok nincsen a fenti tarifa életbeléptetése ellen, mert a vasutnak azon esetleges ellenvetése, hogy a kívánt díjtételegységeket tulajdonosy voltak miatt nem koncedálhatja, nem tartható fenn szakember előtt, miután maga a vasut ép a sérelmes tarifában és éppen a tűzifára megállapított díjtételekben több helyen igenis koncedálta a kívánt díjegyiségeket, amit az alábbi táblázat is igazol:

Sp. Tarif 11.			Sp. Tarif 21.		Sp. Tarif 22.	
Km.	Dij-tétel	Egység-tétel 100 Km. 100 Kg.	Dij-tétel	Egység-tétel 100 Km. 100 Kg.	Dij-tétel	Egység-tétel 100 Km. 100 Kg.
300	—	—	27	9.—	—	—
400	—	—	32	8.—	36	9.—
500	54	10.8	37	7.4	41	8.2
600	57	9.5	40	6.6	44	7.3
700	59	8.4	42	6.—	47	6.7
800	60	7.5	44	5.5	49	6.1

Tehát 100 Klm. és 100 klg.-ként a Special Tarif 11. tűzifatarifa egység-tételei 800 Klm.-ig lemennek egészen 7.5 lejjel, a Special Tarifa 21. tétele 5.5 lejre és maga a tűzifaexport-tarifa spec. 22. tétele 6.1 lejre;

tehát bátran meg lehet adni a javasolt 0.4—6.5 lejes egység-tételeket.

Haladéktalanul és nem a szokásos határozatlansággal és késedelemmel kellene életbeléptetni a fentjavasolt mérsékelt tűzifaexporttarifát, ha komoly és igazán hazafias gondolkozással segíteni akarnak az exporton.

Minden más, vagy kisebb méretű intézkedés meddő, hatálytalan fércmunka maradna.

Bizonyos tekintetben komikusan hat a szemlélőre, hogy másoknak kell a CFR-t figyelmeztetni arra, hogy ime itt a kedvező és nagyobb üzleti alkalom és annak a módja, hogy miképp lehetne a vasut bevételeit tetemesen növelni. De egyben nagyon is szomorú és karakterisztikus a mi viszonyainkra, mert nálunk az ipart és a kereskedelmet, mely oly fontos gazdasági tényezője az országnak, ellenséggé kezelik és a szakkörökből jövő javaslatokat fölényesen, de annál kevesebb hozzáértéssel, gyanakvással és animozitással fogadják. Amíg ez a mentalitás meg nem változik, nem lehet segíteni Románia szomorúan súlyos gazdasági viszonyain.

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.

Fiókiintézet: Dei-Dés, Cehulsilvaniei-Szilágycseh, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen, Zălau-Zilah

Affiliált intézetek: A Nagyenyedi „Kisegítő” Takarékpénztár Rt., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioaramarosujvári fiókiintézete.

Saját tőkái 60 millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. — Atutalás a bel- és külföld bármely piacára.

Ford birodalma — a munka csodálatos temploma

Látogatás az elaggott autók krematóriumában és az autó- király muzeumban, ahova egész házakat építetett át

Detroit, 1930. szeptember

A Ford-művek fogadócsarnokában vagyunk, Detroitban. A hatalmas építmény világos, napos, úgy, hogy a márvány úgy kint, mint belül csillog a sugaraktól. Néhány ur foglalkozik velünk, akik nemcsak angolul, hanem franciául és németül is beszélnek Henry Ford vezérkarának a tagjai és azért jöttek, hogy megmutassák a nagy gyárat. Ez különben nem kivételes kitüntetés. Állandóan nagy esomó ember jön Detroitba, akik látni akarják a Ford-műveket és mindenkit beengednek harmineas, negyvenes csoportokban. Férfiak, asszonyok, gyermekek, néha egész iskolák; szakadatlan zárandoklás folyik a munkának ebbe a csodálatos templomába. Most éppen százezer ember dolgozik állandóan a futó-szalagok mellett, hetenként öt napon át, naponta nyolc órán keresztül. Még azt csodálatba ejti ez az üzem, aki ismeri a Skoda-műveket, vagy Opel óriási autógyárat.

A hatalmas csarnokokon átzug a gigászi gépek fémhangu zenéje. Csikorgás, fujtatás, robaj, sístérgés és a hímhálózó harangok döngése, amit az óriási kalapácsok hallatnak. Mindezt pedig egy szimfóniába foglalja össze a lenyomott, megbéklyózott lángok sikoltó sóhajtozása. Mindegyik csarnokban egyenletes pontosan kiszámított ütemben folyik a mozgás. A szaladó szallag mozgása. Minden alkatrészt pihenés nélkül vándorol szakadatlanul tovább és tovább. Ez a munka sürgét és nem enged megállást. Ez maga az Idő, amely feltartáhatatlanul rohan tovább és figyelmeztet, hogy nem szabad egy pillanatot sem elpocsékolni, elmulasztani. Idő és munka egyesült itt és önálló életet élt. Annak az embernek, aki be van fogva ebbe az óriási zsarnoki egyesülésbe, nem marad módja arra, hogy hanyag legyen, hogy megpihenjen vagy csak egy másodpernyi szünetet adjon magának, bármilyen elkerülhetetlen, egyéni, emberi szükséglet elvégzésére. Végtelen sorokban jön hozzá darab darab után és ha elmulasztja azt a másodpercet, mely az előírt, reá kirótt kézmozdulathoz szükséges, ha csak egy szót szól a társához, vagy olyant tesz, ami nem tartozik a munkájához, máris zavart idéz elő s az egész üzemben fennakadás támad. Menthetetlenül oda van láncolva az ember, aki itt dolgozik, az Időnek és a Munkának ehhez az összeforrott egységéhez. Nem is ember már, nem egyén, hanem egy emelő, egy kerék, egy csavar a gépben. Nem lehet ennél élesebben és kegyetlenebbül szemléltetni a testi és a szellemi munka közötti különbséget.

A régi autók krematóriuma.

Az emberek itt lelküktől megfosztottaknak látszanak, gépek pedig élnek. És vannak holt tárgyak, amelyek emberiekké lesznek és feltartáhatatlanul haladnak végzetük felé. Itt vannak az öreg, hasznavehetetlen autók. Csak az érti meg ennek a pillanatnak a megható szimbólumát, aki már látott az amerikai uccákon elhagyott autórönsöket, vagy pedig a városokon kívül, látta üres telken az ilyen elnyűtt, ütött-kopott,

rozsdás kocsik egész taborát. Ezeket a halódó autókat azután az uccaszélről idehozzák Fordhoz, ahol új hivatás vár rájuk. Beolvasztják őket és új alakban új életre kelnek. Olyan ez, mint az örök létezés, a halhatatlanság, a lélekvándorlás. A tehetetlen, járnai, mozdulni nem tudó autógastyánokat behozzák Fordhoz, három-négyszáz darabot naponta. Motorjuk nem dolgozik, elállt a szívverésük, nem zugsnak, nem lélegzenek már. A motor kiadta már utolsó erejét, megtette mindazt, amit várni lehetett tőle. Látni lehet ezt a károszérián is, a törött, elhasznált, elaggott testen. Rajta van a fáradságos munka minden nyoma, szakadt, patogzott, piszkos és rozsdás: megtette kötelességét, szolgálata végétért. Olyan mint az öreg munkás, aki minden ereje fogytán itt áll végtelenül fáradtan, a gyengeségtől reszkette, a kétségbeeséstől apatikusan, reménytelenül, öregén. Így vonulnak be a kimustrált autók a gyárba. Nem mozdulnak többé, hanem mozgatták őket.

Zsarnok, félénk és titokzatos Henry Ford

Az autóműhelynél pompás Lincoln-kocsi vár reánk, hogy Henry Fordhoz vigyen bennünket, sok kilométer távolságra. A gyárat elhagyjuk, azután elmarad mögöttünk Detroit város. Greenfield Village-ba megyünk, ahol az autókirály vár reánk. De ez nem Ford magánlakása. Társaságunkból senki sem ad pontos felvilágosítást, hogy hol lakik Henry Ford. Talán valóban nem is tudják ezt. Mert ez a különös ember, aki félénk és egyben zsarnok, őszinte és emellett titokzatos, alkalmazottjaival szemben kényes óvatossággal titokban tartja a magánéletét. Greenfield Village egy óriási mezőség, akkora, mint egy esomó német lovagbirtok együttvéve. Néhány fa áll itt meg ott, amelyek alig védenek a forró napsugaraktól. Alacsony házak állnak szét-szórva, látszólag tervszerűlenül. Több mint egy féltucat. Köztük egy kápolna is. Nem tudtam még, hogy

A mozgó padló szalad velük, amelyre felállítják őket. Azután lépésről-lépésre egy-egy testrészüktől fosztják meg őket. A munkások letérik a gummiabroncsokat, az üléspárnákat, a vászonbehozatokat. Teljesen levetik őket. Olyan ez, mint a halott utolsó vetkőztetése. Azután továbbutazzák, magasabbra, egyre magasabbra. És ez az utazás mind ünnepelesebbnek látszik, amint a célhoz közelednek. Ott fent a magasban lassan kinyílik az olvasztókemence széles ajtaja. Lángok csapnak ki, mintha üdvözölni és csalogatni akarnák az áldozatot. Forró lehelet áramlik végig, mintha a tisztítóüzet, de egyben a feltámadást is szimbolizálná. Azután következik az utolsó pillanat. A kocsit megfogja, egy lökés elenállhatatlanul előbbre viszi, egy pillanatig még látni lehet a feketeséget a vörös lángok között, azután mindent elnyel az izzó tűz. Táncolnak a szikrák és bezáródik az ajtó a halott autó mögött. Ez a krematórium a halott gépkocsik temetője.

Az olvasztókemencékben túl pedig újra lesz belőlük valami. A vas és acél izzón folyik ki a kohóból, hogy azután ismét autózarak, csavarok, kerekek, tengelyek készüljenek belőlük. Új autók támadnak, minden két percben egy új gépkocsi hagyja el Henry Ford gyárat.

ezek Henry Ford gyűjteményéhez tartoznak.

Már maga az a ház is, ahol nagy ferített asztal vár bennünket, egészen különös. Öreg, szélesen terpeszkedő építmény, amelynek csak egy emelete van. A tágas étteremnek a földszinten nincs más komfortja, mint éppen az óriási terjedelme. Levégős belül, világos, kellemes hűvös és kedélyesen ósdi. Hamar feladom azt a reményt, hogy kitaláljam ennek a háznak a rendeltetését, csak úgy körülbelül tudom, hogy hol vagyok és bámulom ezt a rendezést. Egyébként az Egyesült Államokban megszokja az ember, hogy csak körülbelül tudja azt, hogy merre van.

Közben köröskörül újabb és újabb érdekességek. Asztalhoz ülünk és szénfekete négerok szolgálnak fel hófehér zsakettben. Tipikus amerikai ételket hordanak körül, amelyek nem nagyon csiklandozzák az

európaiak inyét, azonban nagyon könnyűek és nagyon frissítők.

De a legérdekesebb látvány maga Henry Ford. Szép nyulánk angol-szász természet, de ez a hatvannégy éves ember olyan, mintha már százévestendős volna. Keskény rókaorrú, szögletes arcának patinás barna a színe, de annyi mély, markáns barázdált ránc fut végig sűrűn egymás mellett és egymáson keresztül, hogy már egyetlen egy ráncsal többnek nem volna helye az arcbőrön. És a kezei, ezek a tiszteletet parancsoló munkáskezdek! Nagyok, egészen sötétek és az erek mint vastag kötelek dagadnak ki rajtuk. Olyan kezek, amelyek százévestendősnél többnek látszanak és amelyek hosszú történetet tudnának elmesélni hareról, fáradságról, erőről, amelyek mindent meg tudnak ragadni és meg tudnak tartani. A szemei azonban, a barna szemek tele vannak az élet üde fényével, erős szellemet, erős akaratot sugároznak. És a vékonyajkú széles száj, amely sokszor zárva is tud maradni. Ma azonban beszédes jókedvében van Henry Ford.

Ford antinikotista

A gyárban természetesen nem szabad dohányozni, — most azonban husz kilométerre vagyunk a gyárteleptől. Órák óta nem cigarettáztam, de itt Greenfield-Villageban figyelmeztettek, hogy Ford nem dohányos és nem szereti, ha dohányoznak a társaságában. De cigarettá nélkül nem bírom sokáig, a feketekávéval előveszem tehát a tárcámat és mentegetőzve szólok Fordnak:

— Ha rossz néven veszi, ha nem, mégis meg kell szegnem a házirendet. Az autókirály csodálkozva néz rám:

— Micsoda házirendet?

Aztán kézlegyintéssel, mosolyogva mondja, mint aki nem tud erről a „házirend“-ről:

— Bolondság!

Azután odahívja az egyik néger kiszolgálót, aki pár pillanat múlva cigarettát és szivart hord körül.

Ford semmiről sem tud. Nem tud az antiszemita könyvről, kijelenti, hogy nem ő írta. Több más írásáról sem tud, — vagy legalább úgy tesz, mintha nem tudná, mi van bennük. Mosolyog, nevet és az ujjával esetint. Morog valamit, mintha azt mondaná: Miért törődik ezzel? Engem egyáltalán nem érdekel. Ugy látszik mulattatja, hogy azokat, kikkel beszél, teljes homályban hagyja, hogy évődjön velük és meglepje őket.

Ezt teszi akkor is, amikor arról az épületről esik a szó, ahol most vagyunk, amikor megkérdezem, hogy micsoda ház ez. Ford ravaszul mosolyog.

— Ez egy szálloda.

— Némi zavarral kérdelem:

— Hát nem önnél vagyunk?

Ford még jobban nevet.

— De igen.

— Az ön házában?

— Természetesen.

— De hát akkor mégis micsoda ház ez? Ford pedig újra megismétli: — Szálloda! Ugy van, ahogy mondom. És most is laknak benn néha fiatalemberek, akiknek az emeleten szállást adok.

Végül megmagyarázza:

— Ez régebben vendégfogadó volt, innen száz mérföldnyire. Megtetszett hát megvettem és idehoztam. Különben jöjjen. Mást is mutatok!

Kimegyünk a szabadba és sétát teszünk az árnyéktalan mezőségen.

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII., Baross-tér 10. szám.

A csaknem hetvenéves Ford úgy siet, rohan, mint egy huszéves ifjú. Alig tudunk lépést tartani vele.

Élő muzeum...

Egy öreg lomtárhoz érkezőnk, amely mindenféle hasznavehetetlen ócskaságokkal van tele: rozsdás kasszákkal, kosarakkal, baboszákokkal. A mennyezetről petróleum- és olajlámpák lógnak. Ez az épület száz évvel ezelőtt a lomtárral együtt New-yorkban állt.

— Megvettem és idehozattam, — mondja újra nevetve Ford.

Tovább zaladunk egy másik házba. A földszinten sivar hivatali szobák. Azután egy törvénytörvényi tárgyalóterem, teljes berendezéssel. Az emelvényen a bírák ülése. Ebben az épületben működött valamikor Lincoln Ábrahám mint bírósága.

— Megvettem és idehozattam! — Az emeleti teremben ott áll a karosszék, amelyben Lincolnt meggyilkolták.

Egy másik, pajtaszerű épület, néhány kezdetleges műhellyel. Valamikor New-Jersey parkjában állt: Edison első kísérleti műhelye. Itt készült az első izzólámpa, az első grammofon. Még mindig itt sűrűforog az öreg Francis Lebl, Edison egykori famucusa. Egy régi kis zörgő grammofont hoz elő: az első modell. És megmutatja az első szénszálas izzólámpát.

A teremben öt darab kétágu, legrégibb fajtájú gázlámpa ég. A halvány, pillangószerű lángok kék fényrel pislákolnak, mint régi, száz esztendőnél öregebb szemek. Valóban öregebbek száz évnél...

— Mindig égnek, — mondja szinte meghatott, meleg hangon Ford. — Emlékek ezek, annak a jeléül, hogy hol tartott az emberiség Edisons előtt.

A bolondos jókedvű Ford egyszerre melegszerű ember lesz. A hatalmas autógyáros, akinek szeszélye, szenvedélye is van: élő muzeumot berendezni, a tárgyakat a házzal együtt megvenni és elhozni, összegyűjteni ide Detroitba.

Ilyen az egész ember. Ilyen a hatalmas Ford, a világ leggazdagabb embere, akinek a vagyona felülmúlja a Rothschildokét, a Gruldokét, a Morganokét. Aki százezer emberrel és milliós lóerőt termelő villamosgépekkel dolgozik, — és aki tiz gázlángot éget éjjel-nappal az emberi kultúra emlékére!

Olvassa a

Lemnul-t

Delegații Camerei de Comerț din Cluj numiți în consiliile județene de igienă și în comitetele de scont ale Bancii Naționale

Consiliul Camerei de comerț din Cluj a aprobat numirea delegațiilor Camerei în consiliile de igienă din capitalele celor cinci județe, cari formează circumscripția Camerei de comerț și industrie din Cluj. Au fost numiți pentru Cluj d. Iosif Sebestyén, pentru Someș d. Ieremiás Zoltán, pentru Sălaj d. Grigorie Avram, pentru Turda d. Iosif Füssy, pentru Năsăud d. Augustin Wohlmann.

In comisiunea pentru judecarea apelurilor contra impunerilor fiscale au fost numiți din partea Camerei dnii Sever Pop, Coloman Fischer, din partea comercianților și dnii Eugen Beșa și Sighismund Gál pentru marii industriași, iar din partea băncilor dnii Virgil Comșa și Iosif Sebestyén.

La cererea Bancii Naționale Camera a recomandat nouă membri în comitetul de scont al Agenției Bancii Naționale la Turda. Persoanele recomandate dnii: Ion Mărgău farmacist, Iosif Füssy comerciant, Iuliu Hossu restaurator, Augustin Rațiu apicultor, Simion Lazar fabricant, Petre Suciu profesor, Gh. Popescu, Valer Lupescu și Ștefan Bardeoz agricultori.

Pentru agenția Dej au fost recomandați dnii Victor Haneș farmacist, Oliver Beldean comerciant, Mihai Ioanovici comerciant, Teodor Szilasi inginer, Em. Weinberger industriaș, Al. Moldovan tâmplar, dr. Ioan Szántó, dr. Iosif Baca și dr. Carol Váradi.

Az ITT 4 millió dollárt fizetett a Banca Naționalának, a telefonkoncessziós kölcsön második részletében

Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium kívánságára az amerikai INTERNATIONAL TELEPHON AND TELEGRAPH CO. amely a romániai telefonkoncesszió birtokosa, letétbe helyezett újabb 4 millió dollárt a Banca Naționalánál.

Ez a négy millió dollár a

második részlete annak a kölcsönnek, amelyet a telefonkoncesszió ellenében kötelesek az amerikaiak az államnak folyósítani.

A kölcsön tulajdonképpen előleg a telefonhálózat fejlődéséből az államnak járó részesedés terhére.

Cererea de declarare în faliment a băncii Iliescu a fost retrasă

Impotriva băncii și Casei de amanet Iliescu a fost înaintată la tribunalul Cluj o cerere de declarare în stare de faliment. Cererea însă a fost retrasă înainte de a ajunge în desbaterea

tribunalului. Creditorul care ceruse falimentul, e un fost angajat al firmei, care a ajuns în cele din urmă la tranzacție favorabilă cu fostul său patron.

A Lomási Erdőipar Rt. nem helyezi át székhelyét Bukarestbe

Kemény György marad a vállalat vezérigazgatója

Azok a hírek, amelyek szerint a Lomási Erdőipar Rt. elköltözik Aradról és székhelyét Bukarestbe helyezi át, nem felelnek meg a valóságnak.

A Lomási központja továbbra is változatlanul Arad marad.

Minden alapot nélkülöznek a Lomási vezetésében állító-

lag beálló személyi változásokról elterjedt hírek is.

A Lomási vezérigazgatója továbbra is Kemény, György, marad.

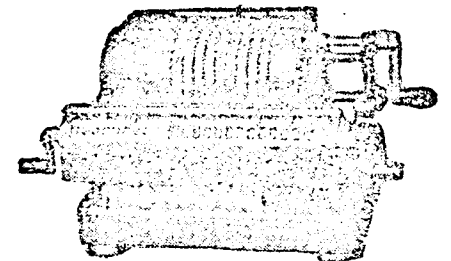
Egyébként a Lomási anyavállalata, a svájci Nasici holding a hó végén tartja közgyűlését. Az osztalék úgy, mint az előző években 8 és fél frank lesz.

Az orosz gépvásárlások és a gabonadumping

Az orosz gabonadumping összefüggése a nagyarányú amerikai traktorvásárlásokkal ma már egészen nyilvánvaló. Erre mutat Mr. Legge-nek a Farm-Board elnökének nyilatkozata is, aki korábban az „International Harvester Co.” nagy mezőgazdasági gépgyár elnöke volt.

Mr. Legge arra figyelmezteti nyilatkozatában az oroszokat, hogy tartózkodjanak a nagyarányú mezőgazdasági gépvásárlásoktól, mert a gabonatermésük dumping útján való értékesítése az árrombolás következtében lehetetlenné fogja tenni az orosz gabonatermelés reorganizálását.

Számoló- gépek, levélmásoló- sokszorosító gépek

CONTROL
ARAD, Salacz-utca 1 sz.

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 121. :- Telefon: 4-44.

Director și răspunzător: } TRAIAN CHIRILĂ
Igazgató és felelős szerk.

Abonamente — Előfizetési árak

In țară pe un an	{ Pentru particulari comercianți și industriași	1200 lei
Belföldön egész évre	{ Pentru bănci, instituțiuni financiare și societăți	2000 lei
	{ Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei
	{ Bankoknak, pénzügyintézeteknek és társaságoknak	2000 lei
	{ Pentru străinătate	1500 lei.
	{ Külföldre	

Jumătate an	{ 600 lei
	{ 1200 lei
Felure	{ 600 lei
	{ 1200 lei

Anunțuri — Hirdetések

In text	} cm ^a 20 lei
Szövegdalon	
La pagina inserțiilor	} cm ^a 16 lei
Hirdetési oldalon	
Un sir garmond	} 80 lei
Egy garmond sor	

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 77.400.000

Sediul Social: Satu-Mare.

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Cassa de Păstrare și Banca de Credit din Cluj Societate pe Acții

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (v. Mátyás király-tér) No. 7.

CAPITALURI PROPRII:

143.000.000 LEI

SAJÁT TŐKÉI

PRIMEȘTE DEPUNERI pe lângă un
etalon avantajos, replătindu-le de
obiceiul fără anunțare prealabilă.
Acordă împrumuturi ieftine.

SUCURSALE:

DEJ
DICSŐSÁNTMÁRTIN
ALBA-IULIA
TÁRGUL-MUREȘ
ORADEA
TIMIȘOARA

BĂNCI AFILIAȚE: CASSA DE ECONOMIE S. A. DIN
JUDEȚUL TURDA-ARIEȘ, TURDA; BANCA DE ECO-
MOMIE ȘI CASSA DE PĂSTRARE DIN JUDEȚ. ALBA INF.
S. P. A., AIUD; CASSA DE PĂSTRARE ȘI CREDIT DIN
REGHIN ȘI JUR SOC. ANON. REGHIN; BANCA POPO-
RALĂ S. A. HUEDIN; BANCA DE CREDIT DIN GHERLA
SOC. ANON. GHERLA; CASSA DE PĂSTRARE A JU-
DEȚULUI ODORHEIU SOCIETATE ANON. ODORHEIU.

Execută orice afacere bancară în modul cel
mai avantajos. Antrepozite lângă gara Cluj

BETÉTEKET előnyös kamattal mellett
FOGAD EL és rendszerint felmon-
eás nélkül fizet vissza. Olcsó köl-
csönöket nyújt.

FIKÓK:

DÉS
DICSŐSZENTMÁRTON
GYULAFEHÉRVÁR
MAROSVÁSÁRHELY
NAGYVÁRAD
TEMESVÁR

AFFILIÁT INTÉZETEI: TORDAARANYOS VÁRME-
GYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RT., TORDA; ALSÓFEHÉR-
VÁRMEGYEI GAZDASÁGI BANK ÉS TAKARÉKPÉNZ-
TÁR RT., NAGYENYED; SZÁSZRÉGENVIDÉKI TAKA-
RÉK ÉS HITEL RT., SZÁSZRÉGEN; NÉPBANK RT.
BÁNFFYHUNYAD; SZAMOSUJVÁRI HITELBANK RÉS-
VÉNYTÁRSASÁG SZAMOSUJVÁR; UDVARHELYME-
GYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZN. TÁRS. UDVARHELY.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben
végez. Áruraktárai a vasút mellett